

Uprli se bomo smrtni obsodbi in se z bojkotom preštevanja odločili za življenje

Pomen nedeljskega zbora je v kratkem stavku orisal domači občinski odbornik Janez Hudl, ki je po uvodnem nastopu združenega moškega zbora pod vodstvom Fol-tija Hartmana in pihalne godbe ravenških železarjev pozdravil vse navzoče in dejal, da smo se zbrali, da Avstriji povemo: **strnjeni okoli osrednjih organizacij se bomo koroški Slovenci uprli vsiljenemu ugotavljanju.**

V tem smislu sta govorila predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc in predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter (njuna izvajanja objavljamo na 2. strani — op. ured.). Opozorila sta na resnost trenutnega položaja, orisala namen vsiljenega preštevanja in ocenila tako imenovani „manjšinski“ zakon, predvsem pa **pozvala vse koroške Slovence, da v tem res usodnem trenutku strnjeni okoli svojega vodstva na vse poskuse razdvajanja, pritiska in zastraševanja odločno in nedvoumno dokumentirajo: Nočemo umreti, hočemo živeti!**

Izvajanjem obeh govornikov so navzoči vedno spet pritrdjevali z navdušenim aplavzom, kakor so z glasnimi izrazi obsodbe in protesta odgovarjali na vsa odkritja o protimanjšinskih ukrepih oblasti, o protislovenski nastrojenosti varnostnih organov in zlasti o neoviranem ravnanju znanih nemškonacionalističnih in neonacističnih krogov.

Posebno prisrčno pa so zborovalci pozdravili zastopnike drugih manjšin, mednarodnih manjšinskih organizacij ter solidarnostnih komitejev, ki vsi so zagotovili vsestransko podporo in solidarnost.

Tako je predstavnik gradiščanskih Hrvatov opozoril, da je uradna Avstrija 7. julija (takrat so bili v parlamentu sklenjeni protimanjšinski zakoni — op. ured.) kapitulirala pred fašističnimi protislovenskimi in protihrvatskimi silami ter na njihovo zahtevo zdaj namerava izvesti statistično uničenje obeh manjšin. Poudaril je, da pravice iz državne pogodbe niso odvisne od številčne moči manjšine, pač pa je od teh pravic odvisno, da bomo obstali. **„Zato pa vsi skupaj v boj proti preštevanju, za demokracijo v Avstriji. V tem boju nismo sami!“**

Ali predstavnik Slovencev v Italiji, ki je zagotovil, da so bratje na Tržaškem, na Goriškem, v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini povsem solidarni s koroškimi Slovenci in njihovim bojem, da bi preprečili preštevanje, ki ga nam vsiljujejo proti naši volji. **„Solidarni smo z vami v naporih, da bi preprečili nakane nemških nacionalistov. Solidarni smo z vami v boju za pravice, kajti veže nas vse, kar je skupnega v boju za enakopravnost narodnih manjšin.“**

In zastopnica madžarske narodnosti v SR Sloveniji, ki je izjavila,

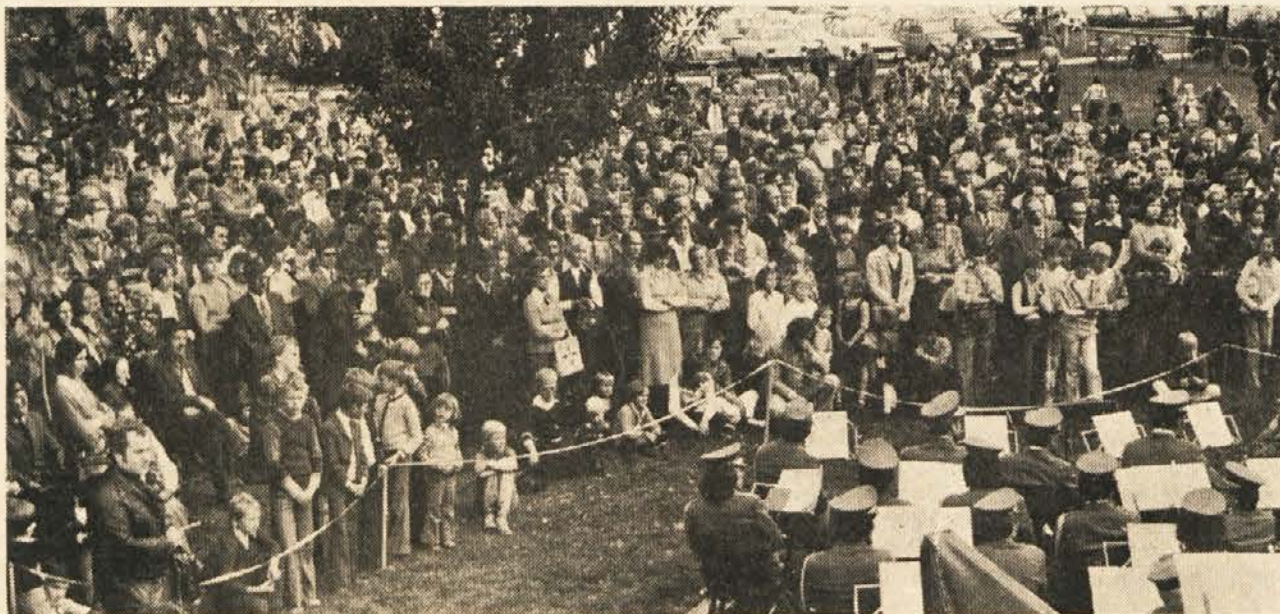
„Člen 7 naša pravica — Ne damo se preštevati!“ Okoli tega gesla, ki je na velikem transparentu pokrivalo pročelje Šoštarjeve gostilne v Globasnici, se je minulo nedeljo popoldne zbral reprezentativen zbor koroških Slovencev. Vabilu obeh osrednjih organizacij so se odzvali številni zastopniki našega ljudstva vse od Zile preko Roža in Gur do Podjune. Prišli so prijatelji iz solidarnostnega gibanja, da tudi ob tej priložnosti skupaj z obema manjšinama obsodijo protimanjšinsko politiko, ki jo uveljavljajo parlamentarne stranke, vlada in zakonodajalec kot po-

služni izvrševalci zloglasnih genocidnih načrtov nemških nacionalistov in njihovih nacističnih prijateljev. Navzoči pa so bili tudi predstavniki manjšin iz Slovenije in Italije ter zastopniki mednarodnih manjšinskih organizacij, da izpovejo bratsko povezanost in zagotovijo solidarno podporo koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom v njihovem usodnem boju proti krivičnemu diktatu preštevanja ter za dosledno izpolnitev pravic po duhu in črki člena 7 državne pogodbe.

ščanskih Hrvatov ter solidarno podporo njihov boj proti nerazumljivi politiki Avstrije, ki manjšin ne samo ne pospešuje, marveč jih hoče še le šteti. **„Ne odnehajte v boju, mi vsi bomo napravili vse, kar je v naši moči.“**

In za zaključek še zastopnik solidarnostnih komitejev iz Celovca, iz Salzburga in z Dunaja, ki je ostro obsodil vlado, da namerava zdaj ob podpori nemških nacionalistov izvesti ugotavljanje, da bi uradno legitimirala in honorirala deselletno gonjo KHD. **„Očitno hoče doseči ‚dokončno rešitev‘ koroškega vprašanja v znanem in proslulem smislu,“** je naglasil govornik. **„Zato pa smo tudi nemško govoreči Avstrijci solidarni s Slovenci in Hrvati — v skrbi za bodočnost in demokracijo.“**

Tako je nedeljski zbor izzvenel kot glasen protest proti vsem tistim, ki zahtevajo, dovoljujejo in podpirajo genocidno politiko nad manjšinami v Avstriji. In izzvenel je kot manifestacija nezlomljive življenjske volje koroških Slovencev, pripravljenih in odločenih, da se skupaj z gradiščanskimi Hrvati, ob podpori demokratičnih sil večinskega naroda, matične države in njenih narodov in narodnosti, mednarodnega manjšinskega gibanja in demokratičnih sil v svetu v tem usodnem trenutku uprejo smrtni obsodbi in se z bojkotom vsiljenega preštevanja odločijo za življenje. **Pomena in teže te izpovedi tudi ne morejo zmanjšati vsi nizkoletni poskusi, da bi z nesramnim hujškanjem zabili klin med naše ljudstvo in njegovo vodstvo — nasprotno, s tem se naše vrste le še krepijo v skupni odločenosti: NE DAMO SE PREŠTE-VATI!**

da jih globoko pretresa obnašanje avstrijskih oblasti do narodnih manjšin. Pri njih rešujejo probleme skupaj z narodom sosedom, ki ima polno razumevanje za težnje manjšine. **„Toliko manj razumemo to, kar se dogaja tukaj pri vas, ko ste izpostavljeni odkritim nacističnim izpadom, ko hočejo pravice napraviti odvisne od števila. Zelo nam je težko, ker se morate še vedno bo-**

riti za izpolnitev državne pogodbe. To hudo obsojamo in podpiramo vaš boj.“

Nato zastopnik italijanske narodnosti v SR Sloveniji, ki je prav tako izrazil bratsko solidarnost z bojem Slovencev in Hrvatov v Avstriji. Obsodil je nakane mračnejših sil in dejal, da je preštevanje in pogojevanje pravic s številom samo spodbuda protimanjšinskim kro-

gom, da bi manjšinam okrnili pravice. **„Zgražamo se nad dejstvom, da v demokratični državi tako kratko pravice manjšin; globoko smo prizadeti, ko slišimo vesti o neenakopravnosti.“**

Pa zastopnik mednarodne manjšinske organizacije, ki je zagotovil, da milijoni pripadnikov manjšin v Evropi prizadeto spremljajo položaj koroških Slovencev in gradi-

Štetje pomeni uzakonitev raznarodovanja in omogočanje statističnega etnocida

O avstrijsko-jugoslovanskih odnosih in posebej o položaju slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji so prejšnji teden razpravljali tudi na seji komisije CK ZKS za mednarodna ekonomska in politična vprašanja ter slike z drugimi partijami. Poudarili so, da razvoj dogodkov na ozemlju, kjer živita slovenska in hrvaška manjšina, **„opozarja na nevarno oživiljanje nemškonacionalističnih sil, ki jih usmerjajo organizacije in posamezniki, ki so odkriti ali pa prikriti dediči ideologije nacizma in fašizma.“**

Dejstvo je, so poudarili na seji, da so se s politiko narodnostne neenakopravnosti in mržnje objektivno poistovetili tudi uradni krogi Avstrije. S tem so ne samo moralno in politično podprli aktivno raznarodovanje in pritisk na pripadnike manjšin, ki so ga že vsa povojna leta izvajali tako nemškonacionalistični krogi kakor tudi lokalni in državni organi oblasti, ampak so raznarodovanje v najrazličnejših pojavnih oblikah ekonomskega, psihološkega in političnega pritiska celo uzakonili. Poskušajo ga tudi „teoretično“ opravičiti s tezami o nekakšni „pravici manjšine do asimilacije“, kar z drugimi besedami pomeni, pravico države, da to asimilacijo podpira in podpihuje.

Komisija je opozorila, da je gonja proti manjšinam očitno povezana z drugimi oblikami pritiska na neodvisno, neuvrščeno, socialistično Jugoslavijo.

Pod okriljem globalnih interesov tistih, ki si želijo obnoviti hladno vojno in blokovsko napetost, so se — kot kažejo zadnji dogodki na Koroškem — našli tudi ostanki nacizma in fašizma vseh barv in narodnosti. Delovanje teh sil pa bi morala Avstrija v skladu s členom 9 in 19 državne pogodbe onemogočiti, so poudarili na seji komisije.

„Komisija podpira odločnost pripadnikov manjšin v Avstriji in njihovih organizacij, da se z vsemi sredstvi, ki so jim na voljo, uprejo krivičnim in neenakopravnim ukrepom avstrijskih političnih strank in organov oblasti, ki so v nasprotju z državno pogodbo — temeljnim dokumentom o vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije,“ je bilo rečeno na seji. Hkrati pa je komisija ugotovila, da je nacionalistični pritisk na manjšine sprožil v Avstriji tudi proces pozitivnega opredeljevanja v delu demokratične javnosti, ki se zaveda, da za poskusom revizije državne pogodbe stojijo predvsem tiste sile v avstrijski družbi, ki si prizadevajo izpodkopati ravnovesje in varnost v tem delu Evrope ter ustvariti novo žarišče mednarodne napetosti.

V interesu boljšega informiranja in prizadevanja k vsestranskemu kulturnemu razvoju slovenske manjšine na Koroškem in Štajerskem bi bilo — kot je ugotovila komisija — treba čimprej omogočiti, da bi lahko na vsem narodnostno mešanem področju

sprejemali tudi program slovenske RTV. **„Ta zahteva je povsem v skladu s politiko odprtosti naše države in stališči konference v Helsinkih o pospeševanju kulturnih stikov in svobodnem kroženju informacij,“** je bilo rečeno na seji komisije. **„Z odprtostjo naših sredstev javnega obveščanja in omogočanjem sprejema tujih, tudi avstrijskih programov, Jugoslavija dokazuje, da ne samo z besedami, ampak predvsem z dejanji podpira ta načela.“**

Končno je komisija v zvezi s predvidenim preštevanjem poudarila, da si je ta ukrep mogoče razlagati le kot uzakonitev raznarodovanja in omogočanje statističnega etnocida. O tem, s kakšnim namenom in s kakšnimi sredstvi se izvajajo takšna preštevanja, so se pripadniki obeh manjšin že velikokrat prepričali. **„Povezovanje narodnostnih pravic slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji z rezultati preštevanja je v popolnem nasprotju s členom 7 državne pogodbe, pa tudi z načeli Organizacije združenih narodov in dokumenti konference v Helsinkih.“** Zato komisija podpira ravnanje, prizadevanja in korake zveznega izvršnega sveta in njegovih organov, kar zadeva odnose med Jugoslavijo in Avstrijo, položaj in pravice narodnostnih manjšin in enotno zahtevo vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, da Avstrija dosledno spoštuje določbe svoje državne pogodbe, katere sopolisnik je tudi Jugoslavija.

Ne moremo pristati na svoje decimiranje zato se bomo preštevanju uprli z odločnim bojkotom

GOVOR PREDSEDNIKA ZSO DR. FRANCIJA ZWITTRA NA NEDELJSKEM ZBORU

Zvezna in deželna vlada ter vse v parlamentu in koroškem deželnem zboru zastopane stranke hočejo izvesti zlasti na ozemlju, kjer avtohtono živimo Slovenci, intenzivno pojasnjevalno kampanjo o tako imenovanem zakonu o narodnih skupnostih ter o noveli zakona o ljudskem štetju, ki omogoča poizvedbo o materinem jeziku. Kakor napovedujejo, bodo izvedli kampanjo do zadnje najmanjše vasi in imamo v prihodnjih tednih do 14. novembra pričakovati pravi naval agitatorjev in „pojasnjevalcev“ iz vseh političnih taborov — od vladne SPO pa do OVP in FPO. Za vse te stranke smo naenkrat postali koroški Slovenci zanimivi; naenkrat nas hočejo prepričati, da naj se izjasnimo za Slovence; na mah vedo — da bi nas osrečili s svojo zamisljo o rešitvi našega vprašanja — za zadnjo našo vas, čeprav jim sicer baje ni znano, kje koroški Slovenci živimo in koliko nas je.

Zato služi tudi ta naš zbor v prvi vrsti pojasnjevanju in presoji zakonov, ki jih je avstrijski parlament sklenil dne 7. julija 1976 — baje v korist narodnih skupnosti in še posebej za uresničitev še neizpolnjenih določil člena 7 državne pogodbe. To pojasnjevanje z naše strani je potrebno in ne le potrebno, temveč je naša dolžnost, ker se je vsaj med demokratičnimi in omikanimi narodi že uveljavilo spoznanje, da je v prvi vrsti pravica prizadelega, da presodi, kaj mu koristi in kaj mu škoduje. Na to načelo smo opozorili že v svoji prvi spomenu, na žalost brez uspeha, kajti avstrijski zakonodajalec je doslej vse zakone, ki se tičejo nas in naših pravic, sklenil brez nas in mi-mo nas.

To velja tudi za vse dne 7. julija 1976 sklenjene zakone, čeprav smo bili koroški Slovenci do zadnjega pripravljani, da skupaj z eksperti najdemo sporazumno pragmatično rešitev in smo pristali na kompromis, ki jih skoraj ni mogoče več zagovarjati in mejijo že na mejo dopustnega. Na to opozarjamo, ker vlada vedno spet trdi, da smo koroški Slovenci odklanjali razgovore, da bi prepričala svetovno javnost o korektnosti svojih ukrepov in zlasti ugotavljanja, ki pa je tudi za demokratični svet nerazumljiva oblika reševanja življenjskih vprašanj narodne skupnosti.

Zato se tudi vlada sama vsebolj zaveda problematičnosti tako imenovanega „preštevanja posebne vrste“, ki ni le edinstvena doslej še nikjer v svetu uporabljena oblika reševanja narodnostnih vprašanj, marveč spričo enostranske delne revizije državne pogodbe, kar dejansko je, tudi silno nevarna in končno spričo zgodovinskega duhovnega in fizičnega pritiska na našega človeka potom šolsko-kulturne, gospodarsko-socialne in družbeno-politične diskriminacije za nas absolutno nesprejemljiva, ker nikdar ne more prikazati našega dejanskega števila, ki naj bi po zamisli vlade in zakonodajalca služilo kot osnova za reševanje naših življenjskih vprašanj.

Če upoštevamo še današnji pritisk, kakor je prišel in v zadnjih dneh ponovno prihaja do izraza v šolskih štrajkih, v tako imenovanem „Ortsaufsturm“ leta 1972, v paramilitarističnih pohodih nemških nacionalističnih organizacij in zlasti v nedemokratičnih samovoljnih policijskih ukrepih proti pripadni-

kom naše narodne skupnosti, kakršnih smo bili vajeni le v nacistični dobi, potem za nas ni druge alternative, kakor da se ugotavljanju naše številčne moči upremo.

Zato se ne damo preštevati in se bomo 14. novembra takemu načinu reševanja naših življenjskih vprašanj uprli in štetje bojkotirali. Bojkot pa pomeni, da bomo 14. novembra pri poizvedbi našega materinega jezika

■ označili kot svoj materni jezik karkoli že in kakršnokoli danih možnosti prekrižali, samo ne slovensko;

■ ali bomo glasovali neveljavno;

■ ali pa bomo ostali enostavno doma.

Vse to razumemo pod bojkotom, ki ga hočemo izvesti. Izvedli ga bomo zavestno in uspešno, da rezultati štetja ne bodo mogli služiti kot osnova za reševanje odprlih vprašanj naše narodne skupnosti, to je za nadaljnje teptanje in zoževanje pravic, ki nam gredo!

Ravno v tem pa je vsa perfidnost predvidenega reševanja, ki nas sili, da se v obrambo in zaščito že tako malenkostnih pravic in za dosego enakopravnosti na zunaj odpovemo svoji identiteti in zatajimo svojo narodno pripadnost. Toda vprašam vas, ali je — ako ne priznavamo grabežljivega osvajačnega načela asimilacije ali jezikovne in etnične integracije manjšine v večinski narod, kakor jo zagovarja designirani minister dr. Pahr — mogoča še hujša diskriminacija, še zlobnejša oblika poskusa dozdevnega reševanja življenjskih vprašanj narodne skupnosti, ki hoče živeti in noče umreti! Ne! Zato pa koroški Slovenci tudi ne bomo nasledili zvijačam, ne vabam krivih prerokov, ki nas bodo z lepimi besedami in praznimi obljubami v

prihodnjih tednih poskušali prepričati o svoji ljubezni, odprlosti in iskrenosti do nas in naših življenjskih vprašanj. Prav tako se ne bomo uklonili pritisku in izsiljevanju, ki bo brez dvoma drugi način „pojasnjevanja“.

Predvsem pa ne bomo dopustili, da bi nas razbili in zabili klin med predstavnike osrednjih organizacij in pripadnike slovenske narodne skupnosti ali med obe osrednji organizaciji z izigravanjem in zlorabo patriotskih gesel, svetovnona-

zornih pogledov in histerične fobije pred komunizmom ali političnim sistemom in družbeno ureditvijo naše zaščitnice SFR Jugoslavije!

Koroški Slovenci smo tekom zgodovine in zlasti v zadnjih petdesetih letih toliko pretrpeli in toliko doživeli, da smo zreli dovolj, da spoznamo staro taktiko in nevarno metodo oblastnikov: deli in vladaj. Zato bomo vsem poskusom razdvajitve in cepitve naših vrst odgovorili s še odločnejšo enotnostjo in s še bolj borbeno strnjenostjo! Ne-
ločljivo povezani s svojima osrednjima organizacijama bomo — zavedajoč se tudi moralne in dejanske podpore demokratičnih sil v naši državi ter matičnega naroda in vseh jugoslovanskih narodov — sledili njunim navodilom in sprejeli njune ocene o manjšinskih zakonih.

Ocena teh zakonov pa je naslednja: **Zakoni so za nas nesprejemljivi, ker v vseh določilih nosijo pisavo in pečat KHD in dejansko zmanjšujejo na vseh področjih že doslej malenkostne pravice ter nikakor ne pomenijo izvedbe določil člena 7.** Kakor pri vseh dosedanjih zakonih, tako je tudi pri sedanjih botroval in dosegel svoje KHD:

■ zahteval je ugotavljanje manjšine in ga dosegel;

■ zahteval je odpravo obveznega dvojezičnega šolstva in jo dosegel;

■ zahteval je odstranitev dvojezičnih označb in krajevnih napisov ter jo dosegel;

■ zahteval je sisiranje delovnega navodila manjšinskega kulturnega referata in ga dosegel;

■ zahteval je ukinitve razgovorov za dosego sporazumne pragmatične rešitve in jo dosegel;

■ in končno je KHD tudi dejanski zasnovalec predmetnega poskusa reševanja naših vprašanj polom ugotavljanja, povezanega z mamilom deklarativnih obljub v tako imenovanem zakonu o narodnih skupnostih.

Ti zakoni pa pomenijo nadaljevanje v svetu edinstvene oblike reševanja mednarodnih obveznosti v korist narodne skupnosti — da se namreč z vsakim novim zakonom položaj narodnih skupnosti ne izboljša, marveč nasprotno poslabša in se pravice ne razširijo, temveč okrnejo.

Tako je bilo z zakonom o manjšinskem šolstvu, ki je zamenjal odredbo o obveznem dvojezičnem šolstvu; tako z zakonom o sodnem jeziku, ki je zamenjal do tedaj veljavno sodno prakso o neposredni uporabnosti določila o uporabi slovenskega uradnega jezika poleg nemščine; tako sedanji zakoni končno bistveno in občutno zmanjšujejo do sedaj veljavne pravice na vseh področjih: na področju slovenskega upravnega in sodnega jezika, na področju dvojezičnih topografskih označb in krajevnih napisov; pa tudi na področju šolstva — s sprejetjem novele k zakonu o prevredbi prejemkov — pa čeprav lažnivo trdijo, da se na tem področju nič ne spremeni.

Vlada je sicer skrbela, da so bili zakoni dne 7. julija 1976 sprejeti v konsenzu vseh treh v parlamentu zastopanih strank, ni pa skrbela za konsenz z neposredno prizadeto narodno skupnostjo. **Koroški Slovenci pa zahtevamo rešitev naših življenjskih vprašanj in mednarodnih obveznosti v našo korist v razgovoru in sporazumu med pristojno vlado in prizadeto manjšino — in to brez ozira na njeno številčno moč; zahtevamo rešitev, ki mora poleg tega upoštevati tudi naš doprinos v antifašistični borbi za ohranitev naše narodne skupnosti in za ohranitev demokratične in neodvisne republike Avstrije. Brez te naše narodnoosvobodilne borbe nas danes ne bi bilo več. Člen 7 smo si priborili s svojo borbo na strani zavznih sil in ga je zato treba izvesti brez revizije, to je brez ugotavljanja — po duhu in črki.**

Slehera drugačna rešitev je za nas nesprejemljiva in nikakor nismo pripravljani, da bi zamenjali mednarodni dokument z zapisanimi določili o naših pravicah za zakon papirnatih obljub in nejasnih določil brez določenega krajevnega in stvarnega območja.

Ponovno poudarjamo, da smo za dialog, da smo za sporazumno rešitev tudi še danes, vendar mora vlada poprej zagotoviti možnosti za enakopravno pogajanje brez ozira na številčno moč naše narodne skupnosti.

Izvedba ugotavljanja pa pomeni za nas konfrontacijo, ki jo sprejemamo tako kakor je mišljena. Mi na svoje decimiranje ne moremo pristati in se bomo v obrambo in zaščito svojih pravic ter za dosego svoje enakopravnosti preštevanju uprli z odločnim bojkotom — kajti: **nismo le številke, smo ljudje, smo narodna skupnost, ki se nacističnemu nasilju z orožjem ni uprla zato, da bi ji s krvjo priborjene pravice odvzeli s trikom številčnega ugotavljanja, ampak zato, da bo žive-la enakopravno med enakopravnimi!**

Pri tem zaupamo v lastne sile, v solidarnostno pomoč demokratičnih sil v Avstriji in v podporo matičnega naroda in naše zaščitnice SFR Jugoslavije, ki je pristopila k državnim pogodbam, ter vseh demokratičnih gibanj v svetu in zavesti in zgodovinskega spoznanja, da je ljudstvo v borbi za svoje življenjske pravice nepremagljivo. S to vero pojdemo odločni, strnjeni in neustrašljivi na delo za bojkot ponovnega plebiscita v obliki vsiljenega preštevanja, to je najnovejše finle nemških nacionalistov in oblasti, da bi nas s pomočjo nas samih ogoljufali za naše pravice.

Zato še enkrat: 14. novembra vsi koroški Slovenci v bojkot preštevanja — za pravice, ki nam gredo!

PREDSEDNIK NSKS DR. MATEVŽ GRILC:

Pravica je tista ki končno mora zmagati

Tudi predsednik NSKS dr. Matevž Grilec je ocenil zadnje protimanjšinske zakone kot povsem nesprejemljive, nato pa poudaril:

„Take zakonske ukrepe pa propagira Avstrija kot vzgledne za Evropo, kot uresničitev določil člena 7. V resnici pa je to jasna enostranska revizija državne pogodbe, v resnici je to eksekucija smrtno obsodbe nad slovenskim narodom, katero so izrekle nemškonalistične in nacistične sile in katero danes izvaja vlada v smislu in po volji teh mračnejših sil. Sleheri koroški Slovenec se mora zavedati, da nameravajo avstrijske oblasti rešiti naše vprašanje pod geslom „Popolna ureditev je smrt!“, je narodna smrt koroških Slovencev.“

Govornik je menil, da nikakor ne pretirava ali dramatizira, kajti vedeti moramo, da daje zakon o ljudskem štetju tudi možnost ponovnega preštevanja, ki se lahko izvede samo na Koroškem. Zato bodo v prihodnjih letih usmerili vso propagando na tiste občine, v katerih bi 14. novembra ugotovili še preko 25 % pripadnikov slovenske narodne skupnosti. Pritisk bi trajal do ponovnega preštevanja tako dolgo, da bi koroških Slovencev uradno ne bilo več in bi s tem po mnenju Avstrije prenehala veljati določila manjšinske zaščite, predvsem tudi državne pogodbe.

Predsednik NSKS je omenil razen oblike „prepričevanja“ in pritiska, predvsem pa razdvajanja koroških Slovencev, vse z namenom, da bi se uklonili diktatu preštevanja. Poudaril je, da temu pritisku ne bomo klonili. „Ker vemo, zakaj gre, bomo ljudsko štetje posebe ne vrste 14. novembra dosledno bojkotirali, tako da vlada ne bo mogla dobiti rezultatov, ki si jih želi,“ je naglasil dr. Grilec. „To pa je tudi naša moč dokazati, da so s sklepom zadnjih zakonov delali račun brez krčmarja; naša moč dokazati, da je zakone možno izvajati le s pristankom nas prizadetih, da je možno rešiti koroško vprašanje le v dogovoru z nami. Kajti mi najbolje vemo, kakšna rešitev nam najbolj ustreza, mi sami

najbolje vemo, kakšni pogoji morajo biti dani, da bosta zagotovljena naš obstoj in razvoj.“

V členu 7 so zapisane naše pravice in ne pravice večinskega naroda, je ugotovil predsednik NSKS in dodal, da mora Avstrija te mednarodne obveznosti izpolniti, vendar ni naš problem, kako to vskladi s strankarskim oportunizmom. Pozval je vse koroške Slovence, da 14. novembra enotni bojkotirajo štetje. Nato pa je dejal: „Naš cilj pa so ponovni pogovori z avstrijsko vlado, naš cilj je končno doseči rešitev z nami in ne proti nam in preko nas. Če bodo namreč rezultati štetja neuporabni, potem se bo morala vlada pogajati z nami o sprejemljivi rešitvi; to smo vedno zahtevali in to zahtevamo z vso odločnostjo tudi danes.“

Posebej je govornik opozoril, da v našem boju koroški Slovenci nismo sami. Vedno večje je število avstrijskih demokratov, ki z vso vnetostjo podpirajo naše težnje. Po vsej Avstriji se ustanavljajo solidarnostni komiteji, ki opozarjajo na nevzdržno stanje narodnostnih skupin v Avstriji. Za nami stojijo domala vse evropske manjšine, zlasti pa imamo močnega zaveznika v državi matičnega naroda SFR Jugoslaviji, ugledni po vsem svetu, katere zastopniki opozarjajo svetovno javnost na nerešen problem koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov.

„Dnevno doživljamo to podporo vseh narodov Jugoslavije, ki nas krepi v upanju, da bo morala Avstrija končno upoštevati te nepreslišne opomine mednarodne javnosti,“ je ob koncu poudaril dr. Grilec. „Zato kljub težkemu položaju, v katerem živimo danes koroški Slovenci nimamo nobenega vzroka, da bi obupali. Preživeli smo že težje čase in bomo preživeli tudi ta naskok na naše pravice in na življenje našega naroda. Zgodovina kaže, da je pravica tista, ki končno mora zmagati, včasih tudi po čudnih poteh, nad krivičnim postopanjem. In v to pravico mi koroški Slovenci trdno zaupamo.“

SREČANJE NARODNOSTI SOSEDNIH DEŽEL:

Položaj manjšin v Avstriji

je v resnici zaskrbljujoč in naravnost strahoten

Hotel Korotan v Sekiri ob Vrbskem jezeru je bil v petek in soboto minulega tedna prizorišče srečanja narodnosti sosednih dežel, na katerem sta Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev kot gostiteljica lahko pozdravila predstavnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, italijanske in madžarske narodnosti v SR Sloveniji ter hrvaške narodnostne skupnosti na Gradiščanskem, prav tako pa tudi predstavnike obeh mednarodnih manjšinskih organizacij — Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDLCM), ki sta ga zastopala generalni tajnik prof. Jordi Costa, pripadnik katalonske manjšine v Franciji, in teritorialni tajnik omenjenega združenja za Avstrijo dr. Pavel Apovnik, ter Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUEV), ki jo je zastopal generalni tajnik Olav Meinhard, pripadnik danske manjšine v Zahodni Nemčiji.

Ne le zato, ker se je srečanje odvijalo na Koroškem, marveč predvsem spričo dejstva, da se je manjšinsko vprašanje v Avstriji v zadnjem času zaradi vrste izrazitih protimanjšinskih ukrepov nevarno poslabšalo in zaostri, je bila razprava razumljivo v pretežni meri posvečena vprašanjem koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. Seveda pa je bil prikazan tudi položaj narodnih manjšin v sosednih deželah, tako da je bila dana možnost izčrpane izmenjave mnenj in izkušenj, na podlagi katere so udeleženci srečanja ob zaključku sprejeli skupno izjavo, ki jo objavljamo na posebnem mestu.

Uvodoma sta položaj in probleme koroških Slovencev prikazala predsednika obeh osrednjih organizacij dr. Franci Zwitter in dr. Matjev Grilc, ki sta predvsem opozorila na trenutno situacijo, ki je nastala s tem, da so se avstrijske parlamentarne stranke ter vlada in zakonodajalec na zahtevo nemško-nacionalističnih sil proti upravičenim pomislekom in utemeljenim argumentom prizadetih manjšin odločili za takšno „reševanje“ odprtih manjšinskih vprašanj, ki v bistvu pomeni statistično smrt slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Pri tem sta obrazložila tako imenovani zakon o narodnih skupnostih, ki je dejansko edinstven v svetu, saj vsebuje samo deklarativne izjave, konkretno reševanje glede obsega in vsebine manjšinske zaščite pa prepušča poznejšim odredbam, pri katerih ima vsaka posamezna od treh parlamentarnih strank pravico veta in s tem možnost, da prepreči sleherno rešitev, ki ne bi bila po volji nemškemu nacionalizmu. Novi zakon torej ne pomeni izboljšanja, marveč nasprotno pomeni absolutno poslabšanje celo v primerjavi z dosedanjimi vse prej kot zadovoljivimi rešitvami.

Najbolj usodna pa je trenutno zahteva po ugotavljanju manjšine. Gre za zahtevo, ki jo nemški nacionalisti postavljajo že vsa leta po vojni; gre za štetje tistih Slovencev, ki še niso klonili pritisku in se še niso asimilirali. Skratka: gre za statistično uničenje koroških Slovencev, zato je naša borba proti tej nakani brezkompromisna.

Sploh pomenijo avstrijski manjšinski zakoni edinstven primer reševanja manjšinskih vprašanj v Evropi, je bilo poudarjeno v Sekiri, kajti vsak novi zakon nadalje poslabša položaj manjšin. Koroški Slovenci pa smo mnenja, da je rešitev možna samo v sporazumu s

prizadeto manjšino. Zato smo bili do zadnjega pripravljene sodelovati pri iskanju takih rešitev, pripravljene celo na kompromise, ki so bili že na skrajni meji dopustnega; kljub temu pa so se pri reševanju zadovoljili s porazumom med strankami, medtem ko so neposredno prizadete pustili ob strani, kakor se je to dogajalo tudi že pri vseh dosedanjih poskusih reševanja.

Solidarnost z manjšinama v boju proti diktatu štetja

Solidarnostni komiteji za pravice slovenske in hrvaške manjšine ter proti ugotavljanju manjšin, ki delujejo na Dunaju, v Celovcu in v Salzburgu, so prejšnji teden na skupni tiskovni konferenci napovedali, da bodo pozvali avstrijsko demokratično javnost, naj za 14. november določeno štetje posebne vrste bojkotira oziroma pride do absurda.

Praktično naj bi to izgledalo tako, da bi na ozemlju, kjer živi manjšina, štetje bojkotirali ali glasovnice izpolnili neveljavno; izven tega ozemlja pa bi se vsi priznali za Slovence (oziroma za Hrvate). V tej zvezi je predstavnik solidarnostnih komitejev poudaril, naj bo 14. novembra slovenščina materin jezik vseh demokratičnih Dunajčanov.

Na tiskovni konferenci so to odločitev utemeljili z ugotovitvijo, da je predvideno štetje oz. ugotavljanje manjšine v ostrem nasprotju z mednarodno priznanim načelom, da manjšine potrebujejo posebno pospeševanje in da ustrezni ukrepi ne smejo biti odvisni od števila prizadetih. Z ozirom na ta mednarodno priznana načela predstavlja strpnost napram slovenski in hrvaški narodnostni skupnosti merilo za demokratičnost v Avstriji, je bilo poudarjeno na tiskovni konferenci. Zato mora biti člen 7 državne pogodbe uresničen na podlagi enakopravnih pogajanj z manjšinama, ne pa na podlagi preštevanja.

V tem smislu je govoril tudi predstavnik Hrvatskega akademskega kluba na Dunaju Jurica Čenar, ki je prav tako opozoril na neresena vprašanja in na neizpolnjena določila državne pogodbe, kar ima za posledico naraščajočo asimilacijo. Dejal je, da avstrijska vlada vse preveč popušča nemško-nacionalističnim in neofašističnim silam. Predvsem na zahtevo teh sil naj bi bila 14. novembra izvedena statistična likvidacija gradiščanskih Hrvatov in koroških Slovencev, je naglasil Čenar. Toda ne damo se likvidirati, pripravljene smo se boriti, zato se bomo skupaj s koroškimi Slovenci uprli tudi diktatu preštevanja.

Prikazu položaja manjšin v Avstriji so sledila izvajanja zastopnikov narodnosti iz sosednih dežel, ki so se strnili v mogočno manifestacijo solidarnosti in podpore, ki so jo ponovno zagotovili pravičnemu boju koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. Iz primerjav ureditve manjšinskih vprašanj v eni in drugi državi se je izkristalizirala predvsem ugotovitev, da pravice manjšin nikjer niso odvisne od številčne moči dotične manjšine, marveč se ukrepi za zagotovitev obstoja in vsestranskega razvoja manjšin uveljavljajo na celotnem ozemlju avtohtone naselitve manjšin. Posebno važna pogoja za pravično reševanje manjšinskih vprašanj pa sta lozadevna pripravljenost in razumevanje večinskega naroda ter politično ozračje v dotični državi — torej pogoja, ki ju na Koroškem in v Avstriji žal povsem pogrešamo.

Izredno dragocena pa so bila tudi zagotovila solidarnosti in podpore, ki sta jih dala predstavnika obeh mednarodnih manjšinskih organizacij v imenu milijonov pripadnikov manjšin širom po Evropi. Ugotovila sta, da je položaj manjšin v Avstriji in posebej na Koroškem v resnici zaskrbljujoč in naravnost strahoten. Iz izkušenj sta povedala, da so žal zelo velike razlike v ureditvi položaja manjšin v Evropi — od modelov vzorne ureditve pa do slabih razmer; toda nikjer drugje se ne dogaja, da bi z manjšinami tako ravnali, kakor moramo žal ugotovili za Avstrijo, kjer hočejo manjšinsko zaščito uresničiti šele 21 let po podpisu tozadevnih mednarodnih obveznosti — pa še to pogojeno s številčnim ugotavljanjem, kar popolnoma nasprotuje državni pogodbi in mednarodni praksi.

Vsekakor porazna, toda upravičena ocena „vzorne“ manjšinske politike Avstrije!

Odgovornost za kulturni genocid

pade na tiste, ki zaostrujejo problem manjšin

V posebni izjavi, ki jo je pripravil za nedeljsko zborovanje v Glasnici generalni tajnik Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDLCM) prof. Jordi Costa zborovalcem pa prebral teritorialni tajnik tega združenja za Avstrijo dr. Pavel Apovnik, je uvodoma rečeno, da AIDLCM z največjo pozornostjo spremlja položaj manjšinskih narodnostnih skupnosti v Avstriji ter ugotavlja:

- da sta slovenska in hrvaška narodnostna skupnost izpostavljena hudomu pritisku, ki naj bi zbrisal njuno specifično etnično značilnost;
- da državna pogodba v številnih, bistvenih točkah še vedno ni uresničena;
- da javna oblast, ki je neposredno odgovorna za neupoštevane državne pogodbe, dovoljuje poslabšanje položaja narodnostnih skupnosti, kar načeloma neudoljivo, najsvetejše pravice teh skupnosti;
- Svoje ugotovitve utemeljuje AIDLCM z naslednjimi nedvornimi in objektivnimi dejstvi:
 - obstoječe skupnosti, ki se zoperstavljajo pravičnim zahtevam narodnostnih skupnosti in se poslužujejo metod, ki ne izključujejo niti žaltov, niti fizičnih napadov, niti nasilja z namenom, da bi manjšinam vzeli njihove pravice;
 - dvojezičnih napisov ni, odstranile so jih razjarjene množice, pri čemer so bili organi javne varnosti popolnoma pasivni;
 - sprejeto zakonov z dne 7. julija 1976 pomeni za pravice koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov jasen korak nazaj in kaže celo na razširitev manjšinskega problema v Avstriji.
- „V teh pogojih,“ je v izjavi dalje rečeno, „izjavlja AIDLCM

sveto resno zaskrbljenost in opozarja, da nosijo vsi tisti, ki bi dovolili, da se problem slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji razvija naprej, vso odgovornost za kulturni genocid in kršitev deklaracije o človekovih pravicah.“

AIDLCM tudi poudarja, da je ugotavljanje manjšine oziroma štetje dne 14. novembra nepravilno in nesprejemljivo. AIDLCM zato popolnoma podpira stališče slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Avstriji, ki odklanjata štetje, ker ogrožata njuno bodočnost.

AIDLCM opozarja avstrijske demokratične visoke osebnosti in predvsem kanclerja Kreiskiga — s katerim ima pismene stike — na resni položaj in prosil, naj najprej odstopijo od ugotavljanja manjšin, nato pa naj se lotijo uresničevanja državne pogodbe sporazumno s prizadetima manjšinama. Hkrati AIDLCM izraža pripravljenost, poslati na lice mesta komisijo, ki bi ob korektnem spoštovanju avstrijskih zakonov ponovno proučila položaj slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti in s tozadevnim poročilom prispevala k reševanju odprtih problemov zaščite in razvoja teh manjšin.

Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur aktivno podpira slovensko in hrvaško narodnostno skupnost na Koroškem oziroma Gradiščanskem in izjavlja, da je pripravljeno, v kolikor se položaj ne bi spremenil v prid obojem skupnostima, uporabiti vsa legalna in statutarna sredstva, ki jih ima na razpolago. „Je rečeno ob koncu izjave. „AIDLCM bo obveščalo in opozarjalo svetovno javnost vse dotle, dokler ne bo popustil pritisk in dokler ne bodo prenehale krivice, ki jih trpijo koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati.“

Skupna izjava

udeležencev srečanja narodnih skupnosti sosednih dežel

Udeleženci srečanja narodnosti sosednih dežel smo na posvetovanju dne 24. in 25. septembra 1976 v Sekiri, na katerem smo obravnavali probleme narodnih manjšin v Italiji in SR Sloveniji in še posebej probleme slovenske in hrvaške narodne manjšine v Avstriji, prišli po izmenjavi mnenj in izkušenj o reševanju narodnostnih vprašanj do zaključka, da je vprašanje slovenske in hrvaške narodne manjšine v Avstriji najbolj pereče in zaskrbljujoče. To pa zaradi tega, ker so avstrijske parlamentarne stranke in vlada 21 let po podpisu državne pogodbe dne 7. julija 1976 sprejele tri protimanjšinske zakone, in sicer novelo zakona o ljudskem štetju, zakon o narodnih skupnostih in novelo zakona o prevedbi prejemkov, katere zadnja bistveno poslabša in negativno pogojuje ureditev in položaj manjšinskega šolstva na Koroškem.

Ugotavljanje manjšine kot osnova, da se zagotovijo njene pravice le na podlagi njenega sorazmernega števila, nasprotuje elementarnim načelom sožitja med ljudmi, je v nasprotju z mednarodno demokratično prakso reševanja manjšinskih vprašanj in nasprotuje tudi duhu in črki avstrijske državne pogodbe ter zaključnim sklepom helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Narodne manjšine lahko bistveno prispevajo k boljšim političnim, kulturnim in vsesplošnim odnosom med narodi. Zato je boj narodnih manjšin za svoje pravice hkrati sestavni del borbe za utrjevanje zaupanja in dobrega sožitja med narodi in državami in s tem za mir.

Predstavniki navzočih narodnih skupnosti obsojajo sklep Avstrije, da izvede ugotavljanje s ciljem okrnjevanja in zmanjševanja pravic slovenske in hrvaške narodne skupnosti, kar bi vodilo k njuni likvidaciji, in izražajo vso podporo prizadevanjem koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, da rezultati vsiljenega preštevanja ne bodo mogli služiti kot osnova za reševanje njihovih življenjskih vprašanj.

Vsak ukrep v korist narodne skupnosti je mogoč samo z aktivno prisotnostjo in pristankom prizadetih manjšin in so koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati še vedno pripravljeni, da bi v sporazumu z vlado našli zadovoljivo rešitev, vendar mora vlada poprejši zagotoviti ustrezne pogoje.

Predstavniki drugih narodnih skupnosti izražajo koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom svojo solidarnost in jim zagotavljajo podporo v njihovem pravičnem boju.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza	Hrvatski akademski klub
Trst	na Dunaju
Italijanska unija v SR Sloveniji	Narodni svet koroških Slovencev
Madžarska narodna skupnost v SR Sloveniji	Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
Federalistična unija evropskih narodnih skupnosti (FUEV)	
Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDLCM)	

Domači in tuji tisk

seznanjen z manjšinsko problematiko

Z ugotovitvami in zaključki srečanja narodnosti sosednih dežel so predstavniki tam zastopanih narodnosti in manjšinskih organizacij seznanili tudi domači in tuji tisk na tiskovni konferenci v Celovcu.

Povedali so jim, da so ugotovili, da je položaj na Koroškem najbolj pereč in zaskrbljujoč; da pri reševanju manjšinskih vprašanj nikjer drugje ni število podlaga za uresničevanje pravic, marveč se le-te uveljavljajo povsod tam, kjer manjšina avtohtono živi; da le manjšina sama more najbolje vedeti, kaj potrebuje za svoj obstoj in razvoj; da so neovirani stiki z matičnim narodom naravna pravica vsake manjšine; da so koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati deležni vse solidarnosti in podpore v boju proti krivičnemu diktatu preštevanja, ki je v danih razmerah povsem nesprejemljiv.

V pogovoru z novinarji je bilo opozorjeno tudi na zadnjo izjavo južnotirolskega deželnega glavarja in predsednika SVP Magnaga, ki se je očitno pridružil kampanji vseh tistih v Avstriji, ki skušajo koroške Slovence in gradiščanske Hrvate prepričati, da je v njihovo korist, če se pustijo prešteti. V tej zvezi je bilo zlasti s strani manjšinskih predstavnikov iz Italije naglašeno, da bi Magnago gotovo drugače govoril, če bi bili njegovi rojaki v podobnem položaju, kot so danes koroški Slovenci. In še posebej je bilo poudarjeno, da je Avstrija na Južnem Tirolskem pristala samo na tiste rešitve, ki so bile sprejemljive za tamkajšnjo manjšino; doma pa hoče zdaj manjšinam vsiliti rešitve s stališča večine — torej dvojna mera!

Zelo važno mesto v pogovoru z novinarji pa je zavzemalo predvsem vprašanje odnosa tiska do manjšine in njenih teženj. Pri tem so imeli zastopniki manjšin iz sosednih dežel in predstavniki mednarodnih manjšinskih organizacij edinstveno priložnost, da se o tem odnosu prepričajo na lastne oči in na lastna ušesa. Tozadevno smo lahko posebno hvaležni Stritzlu (Kleine Zeitung), ki se je tudi tokrat skušal predstaviti kot „veliki prijatelj manjšin“, je pa hkrati dober del tiskovne konference prefunkcioniral v pravi inkvizitorski monolog ter je z njemu lastno ošabnostjo naravnost žaljivo izpadal proti vodstvu in tisku koroških Slovencev, da bi jih difamiral pred zastopniki drugih manjšin. Toda prejel je zasluženi odgovor: ne samo v obliki zanimivega odkritja o „neodvisnosti“ njega in njegovega lista, marveč še posebej z ugotovitvijo generalnega tajnika AIDLCM, ki je dejal, da so za trenutne razmere na Koroškem v prvi vrsti krivi šovinistični pojavi v tisku. Take pojave zagovarjati s pluralizmom, pa je le precej pomanjkljivo opravičilo.

Pesem spremlja našo borbo

Koroški Slovenci stojimo pred veliko preizkušnjo. Preteklo nedeljo smo v Globasnici jasno povedali, da bomo bojkotirali takomenovano štetje posebne vrste in se s tem odzvali pozivu naših osrednjih političnih organizacij. Našo odločnost za življenje pa smo že nešteto krat potrdili z našim vsestranskim kulturnim delom.

Ob tem pa je naša pesem nepogrešljivi spremljevalec našega življenja, je naše najmočnejše kulturno sporočilo. Zato tudi ni prireditve, srečanja ali družabnosti, da ne bi zadonela naša slovenska pesem.

Bila pa je tudi spremljevalec našega človeka v najtemnejšem času naše zgodovine ko nam je fašizem napovedal smrt. In prav v teh časih je pesem, pesem upora bodrila naše borbe za svobodo, vlivala up v zmago nad krivičnim številnim pripornikom, ki so jih trpinčili Hitlerjevi birači. S pesmijo so umirali in zmagovali, z njo je naš človek prehodil najtežje čase, pa tudi ob veselju je pesem tista, ki ji vedno spet prisluhnemo ali jo sami zapojemo.

Zato ni čudno, da je naša pesem prisotna tudi v tem času, ko spet

gre za borbo naših pravic. Naši zbori so pričeli peti pesem borbe, torej tisto pesem, ki je donela po slovenskih vaseh in gozdovih, tisto pesem, ki govori o svobodi in enakopravnosti. In tudi v tem času nam vsem vlija pogum in prepričanje v zmago nad krivico, ki jo koroški Slovenci doživljamo.

Tudi v Globasnici je donela naša pesem. Pod vodstvom Valentina Hartmana in ob spremljavi godbe ravnstevskih železarjev, je minulo nedeljo v Globasnici donela partizanska pesem, ki je navdušila številne zborovalce z vseh predelov naše zemlje.

Naša pesem pa je donela tudi po zaključku protestne manifestacije, zakaj v Globasnici so prišli pevski zbori obeh kulturnih organizacij in so v gostiščih pri Šoštarju, Greinerju in v Juenni peli slovensko pesem, ki je odmevala v pozne večerne ure. V Globasnici pa je odmevala tudi pesem veselja in zabave za katero so skrbeli muzikanti iz Železne Kaple.

Tako je ob našem protestu v Globasnici spet donela pesem upora, ki našemu človeku vlija samozavest. Tako bo tudi v prihodnje, naša pesem bo z nami kot je vedno bila, v borbi in veselju, vsak čas in je najuspešnejša demonstracija naše življenjske volje.

Občni zbor kmetijske zbornice

V sredo 22. septembra 1976 je bil zadnji občni zbor koroške kmetijske zbornice pred letošnjimi kmečko-zborskimi volitvami, ki bodo v novembru. Zato je tudi vzdušje občnega zbora bilo predvolilno in je razumljivo prišlo do ostrih debat med

nekaterih kmečkih združenj v zadnjem času pred javnostjo demonstrirale neenotnost koroških kmetov. Opozoril je, da neenotnost kmetov oz. njihovih združenj kmetom le škoduje. Zato je apeliral na zastopstvo kmetov, da je enotnost za dosedaj njihovih zahtev nujno potrebna. Toni Krušič je nadalje naglasil, da so kmetje budno spremljali pogajanja zastopnikov kmečkih združenj in da so le-te s pridržkom vzeli na znanje, ker so ob teh pogajanjih bistvena vprašanja kmečkega življa ostala nerešena. Nato se je Krušič posebno zavzel za malega kmeta in tozadevno povedal: „Vsi vemo in občutimo na lastnem telesu, da dohodki naših kmetov, zlasti malih, v primerjavi z ostalimi sloji prebivalstva še občutno šepajo in da socialna enakost na področju zdravstvene zaščite in penzij še zdaleka ni zagotovljena. Zato bo tudi v bodoče naša poglobljena naloga, da naše težnje zastopamo na vseh javnih mestih in da jih tolmačimo tudi ostalemu prebivalstvu, pri čemer še enkrat naglašam, da je enotno nastopanje našega poklicnega zastopstva neobhodno potrebno. Skupnost južnokoroških kmetov ob zahtevah po enakopravnosti nikakor ne bo stala ob strani. Nova ureditev kmetijske zbornice, ki je bila

sprejeta proti volji slovenske narodne skupnosti, le-to ne bo odvrčala od številnih nalog, ki zadevajo naše kmetijstvo, da ne bi opozarjali nanje.“

Toni Krušič je ob koncu svojega govora poudaril, da bo naloga kmetijske zbornice, da bo v bodoče zastopala interese vseh kmetov ne glede na njihovo politično pripadnost ter jezikovne in narodnostne razlike. V tem smislu je zadnjemu občnemu zboru koroške kmetijske zbornice veljal pozdrav slovenskega zastopnika v tem forumu Toneta Krušiča, ki je ob koncu poslovne dobe izrazil željo, da bi novo stanovsko zastopstvo imelo mnogo uspeha v svojem prizadevanju. Na občnem zboru je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri opozarjajo na nerešena vprašanja koroškega kmetijstva.

Srečanje

pesnikov začetnikov

V Sloveniji polagajo veliko važnost na naraščaj mladih umetnikov tako na likovnem kot na literarnem področju. V ta namen prirejajo številne kolonije in srečanja. Da so take prireditve nadvse uspešne, vemo iz izkušnje likovne kolonije v Vuzenici, kjer se vsako leto teden dni urijo tudi naši m'adi likovniki.

V Gradišču pa se danes pričinja I. Literarna kolonija, ki poteka v okviru IV. srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov.

Namen tega srečanja je, ob določenih literarnih delih perspektivnih avtorjev sodelovati pri razreševanju namišljenih ali resničnih dilem sodobnega pisateljstva. Dalje, širiti in razvijati možnosti za delavno uveljavljanje pisateljev začetnikov vseh starosti. Z letošnjim srečanjem pa prireditelji želijo prispevati tudi k vseslovenskemu proslavljanju 50-letnice smrti pesnika Srečka Kosovele.

Srečanje se prične ob 10. uri s prihodom avtorjev v Gradišče, popoldne ob 16. uri bo literarni nastop v tamošnjem kulturnem domu pod naslovom I. literarni kažipot, nadaljnji literarni večeri pa bodo še v soboto in nedeljo, ko bo tudi zaključni pogovor z udeleženci I. Literarne kolonije.

Tako ravnanje nasprotuje enakopravnosti

Pred tremi tedni so se odprla šolska vrata. In že prvi dan smo bili razočarani nad našo domačo učiteljico, ki poučuje prvi razred.

Za uvod v novo šolsko leto je sicer lepo nagovorila naše prvošolčke — toda le v nemščini, čeprav je imela pred seboj tudi šest otrok s slovenskim materinim jezikom, prijavljenih k slovenskemu pouku. Ob koncu nagovora je učiteljica rekla, naj vsak, ki ga bo poklicala po imenu, vstane. Eden izmed učencev (prijavljen k slovenskemu pouku) očitno ni razumel nemške razlage, tako da je vstal šele na slovenski poziv matere, ki je stala v ozadju. Verjetno se je zdel učiteljici odstotek k slovenskemu pouku prijavljenih otrok premajhen, da ni smatrala za potrebno, da bi svoj nagovor in poziv ponovila tudi v slovenskem jeziku; ali pa jo je zadržal „prastrah“ pred mrkami pristno koroškimi obrazi, ki so se fresli od samega „prastrahu“, da ne bi padla tudi še kakšna slovenska beseda.

Po tej prvi uri pouka v nemščini sta učiteljico pozvali dve zaskrbljeni materi, naj v bodoče določene stvari razloži tudi v slovenščini. Učiteljica je sicer priznala, da bi bilo to potrebno, toda tega ni storila vse do danes — kakor ve povedati naš prvošolček — razen v slovenski uri, ko odidejo drugi otroci domov, ni slišati nobene slovenske besede. Če se „naša“ učiteljica boji ali sramuje slovenščine, potem se to ne ujema z dejstvom, da se pred leti ni bala ali sramovala potegovati se za dvojezični razred v Bilčovsu. Tedaj je ob podpori direktorja šole drugo kolegico prepričala, da ji odstopi dvojezični razred, kar je povezano tudi z večjimi dohodki. Ta želja se ji je uresničila. Toda učiteljici, ki je dobila enojezični razred, se je ta kolegialnost maščevala: ne samo zato, ker je potem imela manjšo plačo, marveč tudi zato, ker so jo postavili pred dejstvo, da je njen razred ukinjen. Bil je namreč posebni razred (Sonderklasse). Tako si je s svojo dobrodušnostjo nakopala brezposelnost. Potolazili so jo s tem, da ima učiteljica Uršič eno leto daljšo službeno dobo in s tem tudi prednost. To sicer drži, toda ne moremo verjeti, da bi to zadostovalo, če imenovana ne bi imela zaslambe pri vodstvu šole, občine in stranke. Proti takim privilegirancem bo učiteljica Kapus kot zavedna Slovenka najbrž težko uspela.

Nam, slovenskim staršem, pa ne gre za vmešavanje pri odločanju v namestitvi učiteljev, marveč za to, da bi naši otroci bili deležni pouka v materinščini. In to od učiteljev, ki svojo dolžnost vestno opravljajo, ki jim je do tega, da se otroci nekaj naučijo, da jim stvari razložijo v materinščini tudi tedaj, če ni „Slovenisch-Stunde“.

Ob tem se vsiljuje vtis, da se je „zamenjava“ učiteljic odvijala po nekem načrtu, pri katerem je brez dvoma imela strankina linija važno vlogo. To zaskrbljenim staršem vsekakor ni v tolažbo, zlasti, če s takimi koraki vodstvo šole in stranka zasledujeta „pristno-koroško“ politiko, ki je naperjena proti slovenski narodni skupnosti.

Zaskrbljeni starši v Bilčovsu

Milijoni šilingov za zavajanje javnosti in hujskanje proti Slovincem

„Val pojasnjevanja“ — ki ga je deželni glavar Wagner že pred meseci napovedoval kot „masiven val propagande, kakršnega še ni bilo“ — se je začel pomikati. Okoli 5 milijonov bo samo zvezna vlada „investirala“, da javnosti pojasni namen in obliko štetja posebne vrste ter vsebino takomenovanega zakona o narodnih skupnostih. Poleg tega bo še vsaka stranka posebej skrbela za ustrezno obveščanje in — če pogledamo tozadevni „uvod“ npr. v glasilo koroške SPÖ — si torej lahko že danes predstavljamo, kaj vse moremo pričakovati v prihodnjih tednih.

Vzporedno s tem uradnim in pol-uradnim „valom pojasnjevanja“ pa je začel drseti proti koroškim Slovincem tudi še drug plaz propagande, ki ga je sprožil Heimatsdienst s posebno številko svojega glasila, tistega „Ruf der Heimat“, ki je kot znano že leta 1970 brez vsakega prikrivanja kar naravnost napovedal, kdaj po mnenju teh krogov bo prišlo do miru na Koroškem: ko enega od obeh narodov ne bo več.

Uradno „pojasnjevanje“ bo — to dovolj jasno razkrivajo že dosedanje napovedi — v celoti služilo enemu samemu namenu: zavajanju javnosti. Javnosti bodo dokazovali, da je štetje potrebno za izpolnitev člena 7; torej bodo zavestno širili neresnico, kajti po državni pogodbi pravice manjšin niso odvisne od številčne moči. Javnosti bodo prepričevali, da je avstrijska manjšinska zaščita „zgodovinska stvar“, torej bodo zavestno trdili neresnico, kajti zakon o narodnih skupnostih je deklarativna izjava lepih fraz, toda brez vsake vsebine in praktične vrednosti. Tako bodo z očitnimi neresnicami (da ne uporabimo dosti bolj primerne fraze) zavestno zavajali javnost in jo manipulirali v izrazitem protimanjšinskem duhu. Že smo in še bomo slišali, ko pravijo, poglejte, kako so trmasti in nelojalni, ko se niti vladi

in zakonom nočejo ukloniti; poglejte, kako so nebravljivi, ko se nočejo zadovoljiti niti z širokogrudnimi rešitvami, ki so vzor za vso Evropo.

Vendar pa je ta uradni „val pojasnjevanja“ le del tiste široke kampanje, s katero nameravajo ustvariti „ustrezno vzdušje“ za 14. november — za štetje posebne vrste. Vzporedno imamo opraviti, kot že omenjeno, tudi še z drugim delom teh „priprav“, z akcijami, ki na zunanost ne nosijo pečata uradnosti, imajo pa — zlasti na Koroškem — kljub temu že dosti večjo težo. Namen tega dela „pojasnjevalne kampanje“ pa je brezobzirno hujskanje proti Slovincem, s ciljem, da se jih difamira kot nelojalne, domovini nevarne in sovražne elemente.

Že omenjena posebna številka „Ruf der Heimat“ je v tem oziru dovolj zgovorna. Takole argumentira: Štetje naj pojasni, koliko ljudi se ima za „nemške Korošce“ in koliko za „Slovincem“ — torej očiten poskus omejiti povezavo s Koroško na tiste, ki se priznavajo k nemščini; drugi po tej logiki niso domovini zvesti. To še dosti bolj jasno prihaja do izraza v drugi ugotovitvi lista: Kdor se štetja ne bo udeležil, podpira slovenske ekstremiste, ki hočejo ustanoviti „Slovensko Koroško“. In ker je na Koroškem pač tudi še nekaj ljudi, ki govorijo dva jezika, ima KHD še posebno opozorilo: Tistega, ki bi poleg nemščine začrtal še slovenščino ali pripisal vindiš, bodo šteli za Slovence in bo kot tak veljal za pripadnika „jugoslovanske manjšine“. Že ta „navodila“ za štetje dovolj prepričljivo kažejo, da se KHD dosledno ravna po svoji programatični napovedi, objavljeni leta 1970: na Koroškem je prostora samo za Nemce.

Kljub temu, da bomo v prihodnjih tednih izpostavljeni brezobzirnemu valu prepričevanja in prigovarjanja ter groženj, zastraševanja in

(Dalje na 8. strani)

SLOVENSKO DEKLE
roj. 1952, išče zaposlitev pri domačem podjetju, trgovini ali uradu. Poklicna izobrazba: trgovska poklicna šola ter dvoletni seminar za ženske poklice z znanjem strojeписа in stenografije.
Naslov na uredništvu.

govorniki posameznih frakcij. Tudi predsednik koroške kmetijske zbornice Sodati je ostro napadel deželno vlado v zvezi z novim zakonom oz. delitvijo sredstev v kmetijske nameste, ki jih bo po novem delila deželna vlada sama.

Na občnem zboru kmetijske zbornice je spregovoril tudi zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov zbornični svetnik Toni Krušič, ki je med drugim dejal, da so razne akcije

Naša pesem na Tirolskem

V organizaciji Slovenske prosvetne zveze bodo jutri na Tirolskem gostovali pevski zbori in ansambli koroških Slovincov. S tem gostovanjem, ki bo v Innsbrucku in v Brucku am Ziller se koroški Slovenci želimo predstaviti avstrijski javnosti izven deželne meja Koroške in tako predstaviti našo bogato kulturno dejavnost.

V dvorani Raiffeisnove centrale v Innsbrucku bodo nastopili mešani in moški zbor ter folklorna skupina Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ v Železni Kapli in instrumentalni in vokalni ansambel „Trio Korotan“ Slovenskega prosvetnega društva „Danica“ v St. Vidu v Podjuni, medtem ko bodo v Brucku am Ziller v dvorani tamošnje kavarne Sonleit'n nastopili moški zbor Slovenskega prosvetnega društva „Bilka“ v Bilčovsu in instrumentalni ansambel „Drava“ Slovenskega prosvetnega društva v Borovljah.

Dan prej, torej danes pa bo tirolski deželni glavar Wallnöfer sprejel delegacijo političnih organizacij koroških Slovincov katero bosta vodila podpredsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Avguštin Malle in predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc. Le-ti bodo najvišjega političnega predstavnika dežele Tirol informirali o situaciji v kateri se koroški Slovenci nahajajo pred štetjem posebne vrste.

Ta obisk političnih predstavnikov in kulturnih skupin koroških Slovincov na Tirolskem služi spoznavanju slovenske kulture ter njihove narodne problematike večinskega naroda in upamo, da bodo naši politiki in kulturniki na tem prvem obisku na Tirolskem imeli uspeh in da bodo Tirolci pokazali zanimanje za njihovo misljo.

V nedeljo jutraj bodo naši pevci sodelovali s slovensko pesmijo pri bogoslužju v Brucku am Ziller.

Koroški Slovenci spet na RTV Ljubljana

TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRA

Pod naslovom „Koroški Slovenci nekdanj in danes“ bo v torek 5. oktobra ob 16.05 uri na ljubljanski televiziji stekel cikel oddaj za šolsko mladino. V teh oddajah bodo, kot pove že sam naslov, predstavili zgodovino koroških Slovencev in bodo brez dvoma pomagale razjasniti položaj, kakršen je nastal ob zadnjem pritisku treh v avstrijskem parlamentu zastopanih strank.

V prvi oddaji bo znani strokovnjak sodelavec Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani dr. Tone Zorn tolmačil, kako je stoletni pritisk germanizacije potiskal slovensko etnično mejo proti jugu in krčil slovensko narodnostno ozemlje na Koroškem. Pri tem nazorno prikazuje razmere v času plebiscita, ko so koroškim Slovencem obljubili vse narodnostne pravice, da pa je takratni deželni glavar že nekaj dni po plebiscitu izjavil, da je treba v času ene generacije „ozdraviti“ Koroško z nemško kulturo.

Dr. Zorn v tej oddaji osvetljuje še druge momente kot so teorija o vindišarjih ter ljudska štetja v katerih so vedno našli le toliko Slovencev kolikor so oblasti želeli in so seveda bila argument za nadaljnji odvzem pravic koroškim Slovencem.

Dr. Zorn v tej oddaji razkriva pravi obraz Heimatdiensta, oriše pa tudi demokratične sile, ki se porajajo v Avstriji, in ki po njegovem mnenju dajejo upanje, da bodo koroški Slovenci le prišli do svojih pravic.

V naslednjih oddajah tega cikla bodo ponovili

nekatero oddajo, ki jih je RTV Ljubljana posvelila koroškim Slovencem, med njimi oddajo „Bog nas varuj revolucij in rdeče poplave“, „Fašizem včeraj in danes“, „Mi smo na Koroškem doma“ in oddajo avstrijske televizije „Tujci v domovini“. S temi oddajami bodo brez dvoma nazorno informirali šolsko mladino v Sloveniji.

Ob tej priložnosti pa je treba še zapisati, da prav v teh dneh ekipa ljubljanske televizije snema oddajo o pevskih zborih in ansamblih koroških Slovencev. Prva taka oddaja bo na sporedu že v prihodnjih tednih. V prvem delu teh oddaj bodo med drugim predstavljeni pevski zbor iz Pliberka, Št. Vida v Podjuni, Globasnica in Sel. Predstavili pa bodo tudi folklorne skupine, besedne in likovne umetnike kot so Milka Hartman, Joži Turk, Franc Hanin, Jože Štefan in drugi.

Vse te oddaje so vsekakor velika moralna opora za našega človeka in razumljivo informacija našim rojakom onstran meje o našem delu in težavah. Ob vsem tem se pa seveda ponovno postavlja vprašanje, kdaj bomo koroški Slovenci lahko spremljali ljubljansko televizijo? Po zakonu nam ta pravica pripada tako kot avstrijski manjšini v Južnem Tirolu.

Slovenska prosvetna zveza se bo potrudila, da pri RTV Ljubljana izposluje kopije o posnetih TV filmih na Koroškem in jih bo v okviru filmskih večerov predvajala pri krajevnih prosvetnih društvih.

Igra – temeljni kamen življenja

Pod tem naslovom se bo na televiziji pričel 7. oktobra tečaj, namenjen staršem, ki so željni nadaljnje izobrazbe na področju vzgoje. Tečaj prireja ministrstvo za prosveto v sodelovanju z izobraževalnimi ustanovami in priznanimi strokovnjaki na tem področju.

Tečaj bo obravnaval igro in njen pomen in vpliv na razvoj otroka v prvih šestih letih življenja. Na tečaju bodo predstavili primeren izbor igrarč, vrsto iger, zadržanje staršev pri vzgoji ter pravilno oblikovanje okolja, v katerem otrok živi.

Raziskava, ki jo je s tem v zvezi izvedlo ministrstvo, je pokazala, da večina Avstrijcev (73,6 %) ni bila poučena o igrarč za otroke. Večina (77,9 %) staršev se sicer zaveda pomena igrarč in igre za otrokov razvoj, pač pa ne ve, kakšne igrarče so za otroka primerne. Zato je tak tečaj brez dvoma potreben.

Pri tem se seveda postavlja vprašanje, kako je sodelovanje na takem tečaju možno? Najprej si je seveda treba ogledati tozadevne televizijske oddaje, prebrati v ta namen izdano knjigo in se udeležiti skupinskih sestankov. Tečaj torej tvori tri dele:

A) Tedenske televizijske oddaje. Prva bo v četrtek 7. oktobra 1976 od 17.30 do 18. ure v drugem TV sporedu. Prva ponovitev te oddaje bo v petek 8. oktobra ob 9.30 uri v prvem TV programu, druga ponovitev v soboto 9. oktobra ob 15.30 uri pravtako v prvem TV sporedu. Naslednje oddaje bodo ob istem času

14. 10., 28. 10., 4. 11., 11. 11., in 18. 11. 1976.

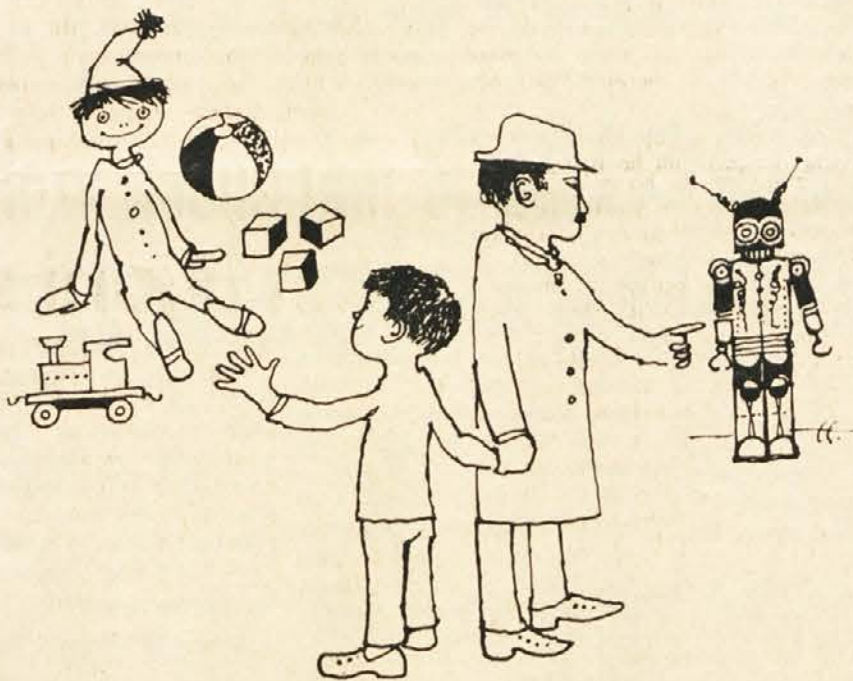
B) Knjiga „Igra – temeljni kamen življenja“ (Spiel – Baustein des Lebens) služi kot dopolnilo televizijskim oddajam oz. filmom. Opremljena je z barvnimi ilustracijami in stane samo 98 šilingov, ker je dve tretjini tiskovnih stroškov prevzelo ministrstvo.

C) Na skupinskih sestankih (predvideni so trije) bodo udeleženci imeli možnost, izmenjave mnenj in dobiva-

nja napotkov od izkušenih strokovnjakov s tega področja. Seveda pa bodo to prikazali na praktičnih primerih.

Katoliška prosveta nas je naprosila za objavo sporočila, da bo v tem okviru priredila take sestanke v slovenski povsod tam, kjer se bo za tak tečaj zanimalo vsaj deset ljudi.

Prijavnice na uradu Katoliške prosvete, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26, telefon (0 42 22) 72 4 83.

IVAN CANKAR

Zgodbe iz doline šentflorjanske

Ljudje so se zbirali na pokopališču. Nabralo se jih je čudovito veliko in kmalu je bilo pokopališče polno vse do zida. In kakor da bi se bili domenili: vsi ljudje so bili prazniško oblečeni, stali so odkriti na stezah, ob gomilah, za vegostimi križi; nihče ni izpregovoril glasne besede, tesna so bila srca. Nikjer bi ne opazil človek tistih veselih, zadovoljnih obrazov, ki so drugače pogrebcev čednost; stisnjena so bila usta in v tla so gledale temne oči. Ali tudi žalosti ni bilo na nobenih licih, v nobenem vzdihu; senca, ki je polagoma zagrinjala pokopališče, ni bila bridkost; bojazen je bila, toliko nemirnejša in groznejša, ker ji človek ni poznal izvora in ni vedel, odkod se bliža zlo in v kakšni podobi.

Polagoma se je nagibalo sonce, že se je skrivalo za goro. Še zmerom so prihajali ljudje, neznanci iz daljnih krajev, ki jih prej živa duša ni še videla na fari. Ob železnih vratih se je prikazal celo človek v pisnem zimskem kožuhi in z visoko črno kučmo na glavi; opiral se je ob palico in je gledal z začudenim in nespametnim pogledom proti mrtvašnici. Zenske, nadložne starke v širokih zelenih oblekah, so cmokale s tenkim ustnicami in rožljale z molki.

Prišel je župnik in cerkovnik je šel pred njim s kropilnikom. Naravnost proti mrtvašnici je stopal župnik in se ni ozrl nikamor. Njegov korak ni bil trden, zdelo se je celo, da se mu noge nekoliko opletajo. Glavo je imel povešeno, gledal je v tla z nagubanim čelom in strnjanimi obrvmi. Čutil je morda, da se je oziralo nanj tisoč oči.

„Kako se je postaral!“ je zašepetala ženska za njegovim hrbtom. „Sele od včeraj se je postaral — prej ni hodil tako sključen in tudi lasje še niso bili tako sivi... Težka skrb mu leži na duši...“

Župnik je stopal v mrtvašnico. Sveče so gorele, okoli

nizkega odra so stali pogrebci. Neznanec je ležal v rakvi, že je udarilo klavirno prvikrat po pokrovu in zamolkel zvok se je razlegel daleč po pokopališču. Župnik je iztegnil roko.

„Stojte!... Kakšni žebliji so to? Človek krščanski, to so buci, in če bi se le z mezincem dotaknil pokrova, bi ga vzdignil, kaj šele, če bi se uprl z rameni! Le brž stopite po druge žeblije, poštene, trdne žeblije, tako da bodo držali kakor smrt!... Ne mudite se predolgo, zakaj sonce že zahaja!“

Stali so pogrebci in so molčali. Hladno je bilo v mrtvašnici, hladna groza je legla na srce. Neznanec je ležal iztegnjen v rakvi, boste noge so se dotikale vnožja, roke so bile prekrizane na prsih. Obraz ni bil več tako suh in upadel, ker je bila brada pristrizena; ustnice so se nalahko smehljale in skozi špranjo desnega očesa se je svetilo kakor radoveden in hudomušen pogled.

Prišel je človek in je prinesel polno pest žebeljev, trdnih, poštenih žebeljev in klavirno je zapelo.

„Ne tako dolgih presledkov!“ je ukazoval župnik. „Zabili bi kar rajši buci na vsakem oglu, ali pa bi z moko zalopili!... Samo za palec drug od drugega naj bodo žebliji... in krepko zabijte... pošteno udarite!“

Zmerom tesneje je bilo pogrebem, pričam neusmiljenega početja. Zazdelo se je Marku, mizarju, da zabijajo v rakev živega človeka, in zabeležil ga je.

„Zakaj takisto, o gospod?“ je zaklical cerkovnik.

Župnik pa se je razsrdil.

„Kaj bi bilo tebi prav, da bi blodil po smrti kakor večča, ko ti je duša vsa od vrha do tal z grehi obložena? Moli rajši, moli!“

Veliki zvon je zapel, vzdignili so rakev. Ob tistem slovesnem trenutku so se ljudem zasolžile oči; bilo je kakor slutnja velike nezdgo, kakor ponižna prošnja za milost in usmiljenje.

Grob ni bil daleč, dvajset korakov morda od mrtvašnice. Po zapovedi župnikovi so bili izkopali globoko jamo in rumena prst je bila visoko nagomljena ob grobu.

S pojočim, tresočim glasom je molil župnik. Zazibala se je rakev, ropotoma je zdrknila v jamo. Župnik je molil, in

Gedanken zur Minderheitenfeststellung

Dor 14. November 1976, jener Tag, an dem in Österreich die „Volkszählung besonderer Art“ durchgeführt wird, rückt langsam näher. Die Menschen in Kärnten, aber auch im Burgenland wissen besonders gut um den Sinn und Zweck dieser Sprachenwahl, wobei vor allem den Slowenen in Kärnten und den Kroaten im Burgenland dieser Tag eine besondere Entscheidung abverlangt. Sie sind die eigentlich Betroffenen und wegen ihnen kommt es auch zu dieser Sonderzählung.

Um bei Kärnten zu bleiben! Es soll (deutsch-nationale und rechtsextreme Kreise forderten dies seit vielen Jahren) nun ermittelt werden, wieviele Slowenen noch Slowenen sein wollen, nachdem man das einer beachtlichen Zahl besonders seit 1920 bereits ausgetrieben hatte. Der selbstbewußte und hartnäckige Bestand einer im Jahre 1880 noch 103.000 Mitglieder zählenden Volksgruppe im Lande Kärnten soll sich nun in einer extra Sprachenwahl, sprich Minderheitenfeststellung, bekennen. Seit den Ausschreitungen deutsch-nationaler Fanatiker gegen das rechtskräftig beschlossene Bundesgesetz über die zweisprachigen Aufschriften im Herbst 1972 scheinen die drei im Parlament und Landtag vertretenen Parteien bemüht zu sein, allen Forderungen jener nationalen Kreise zumindest entgegenzukommen. Sie haben vermutlich daran ein Interesse, daß sich die Angehörigen nationaler Minderheiten an der Sprachenermittlung beteiligen, die diesmal einem Volkstumsbekenntnis gleichkommt.

Daß die Parteien beziehungsweise ihre Vertreter dem deutsch-nationalen Druck nachgegeben haben, daß sie sich quasi von jenen Leuten, die im Land Politik machen beziehungsweise diese in der Volksgruppenfrage diktieren, vorschreiben lassen, in welcher Art und Weise etwas zu vollziehen sei, werden sie nicht zugeben. Man wird andere Argumente finden, um den Slowenen an die Wahlurnen zu bringen während sich bestimmte Parteipresseorgane schon lange darin üben, den Slowenen ihre Vertreter als schlechte Führungsspitzen hinzustellen, also vermutlich darauf abzielen, durch einen Bruch zwischen den Slowenenfunktionären und den einfachen Slowenen die Volksgruppe weiter zu zerrüttern. Eine relativ kleine Volksgruppe (gemessen am Mehrheitsvolk) ohne Führungsspitzen wäre aber vermutlich bald am Ende! Die Slowenen sollten aber auch bedenken, daß es bei der Zählung am 14. November 1976 nicht allein um die zweisprachigen Ortstafeln geht und sie sollten diesen Tafeln nicht mehr Gewicht beimessen, als sie es verdienen. Denn von zweisprachigen Ortstafeln allein kann eine Volksgruppe nichts herunterbeißen, kann sie nicht überleben. Das wichtigste Anliegen jeder Volksgruppe ist wohl die Schule und das wußten deutsch-nationale Kreise schon 1958 und das wissen sie auch heute, was zum Beispiel immer wieder auftretende Angriffe auf das Bundesgymnasium für Slowenen beweisen. Ich bin mir daher sicher, daß diese Leute nach der Zählung ihren Kampf gegen den zweisprachigen Unterricht und vor allem gegen das slowenische Gymnasium wieder aktivieren werden, wobei

ihnen ein für die Slowenen ungünstiges Zählergebnis sehr willkommen wäre.

Und da bin ich bei jenem Punkt angelangt, der mir zu denken gibt, in erster Linie aber jedem Slowenen zu denken geben sollte. Selbst Slowenen rechnen damit, daß trotz der Boykottaufrufung bei der Slowenenorganisationen ein Teil der Volksgruppe, aus welchen Gründen immer, als Slowenen an der Ermittlung teilnehmen wird. Was dann, wenn dabei angenommen nur 2000, vielleicht auch 3000 Slowenen aufscheinen, der Staat diese Anzahl als Grundlage nimmt und sich die Deutsch-Nationalen an dieser Zahl vorbeissen, was als sicher angenommen werden kann? Wäre da nicht ein Ergebnis von „Null“ beeindruckender und auffällender? Daran sollten „zählwillige“ Slowenen denken, bevor sie den Gang zum Wahllokal antreten! Und sie sollten auch daran denken, was dann der jahrelange Mitkampf deutscher Landsleute für die Rechte der Slowenen und zugleich gegen den Deutsch-Nationalismus für einen Sinn hatte.

Was mich schon immer gestört hat, ist die Uneinigkeit innerhalb der slowenischen Volksgruppe, weil Uneinigkeit noch immer dem Gegner geholfen und genützt hat. Mir erscheint es daher unbedingt notwendig, daß alle Slowenen, besonders in so wichtigen Fragen, an einem Strang ziehen. Denn nach meiner Auffassung gibt es für unsere Slowenen am 14. November nur zwei Möglichkeiten: Entweder möglichst alle Slowenen boykottieren wie beabsichtigt die Minderheitenermittlung, oder möglichst alle Slowenen beteiligen sich an ihr, um das bestmögliche Ergebnis zu erzielen. Letztgenannte Möglichkeit

V rubriki „Tribuna bralcev“ objavljamo od časa do časa dopise, ki jih prejmemo za objavo v našem listu. Pri tem izrecno poudarjamo, da v posameznih prispevkih izraženo mnenje ni nujno tudi mnenje uredništva.

scheidet aufgrund der Situation, die mit dieser Frage seit Jahren das Land beherrscht, vermutlich aus. Ein Teilergebnis, wie ich es oben angeführt habe, wäre aber wohl das Schlechteste, was sich für die Slowenen ergeben könnte.

Was meine Person betrifft, so werde ich als Gegner der Minderheitenfeststellung nicht einmal den Weg zum Wahllokal betreten. Bundeskanzler Kreisky meinte in Presseberichten: „DAS BEKENNTNISPRINZIP BEI DER SPRACHENZÄHLUNG BEDEUTET AUCH DAS RECHT, NICHT MITZUMACHEN UND ES SEI AUCH GEGEN DIE PFLICHT ZUR TEILNAHME. ES GEBE DAHER AUCH KEINE GESETZLICHE SANKTION (Anm. gesetzliche Verfolgung), WENN MAN AN DIESER STATISTISCHEN ERHEBUNG NICHT TEILNEHMT!“ Das sollte meiner Ansicht nach vor allem unsicheren und wankelmütigen Slowenen, die bei einer Nichtteilnahme an der Zählung Folgen befürchten, die Entscheidung leicht machen.

Guttenbrunner Herbert
Köttmannsdorf/Kotmara vas

ko je molil, mu je zamigljalo, zatrepetalo pred očmi in odluščila se je plast prsti pred njegovimi nogami. Omahnil je, nagnil se je nazaj z vsem telesom.

„Bog se usmili!“ je zaklical človek zadaj.

„Bog se usmili njegove duše!“

Župnik se je osvestil, zavzdihnil je globoko in se je ozrl; njegove oči so bile rdeče obrobene in so gledale motno. Zazumelo je med ljudmi od zida do zida; nekateri so se pokrižali, človek v zimskem kožuhi je plaho pobegnil.

„Počivaj v miru!“ je zaklical župnik in je škropil preko groba v znamenju križa.

„Počivaj v miru!“ je zaklical glasneje, trepetajoča prošnja je stokala v njegovem glasu.

Gruda je zabobnela po pokrovu in pevci so zapeli žalostinko. Daleč je segala pesem in čudno žalostna je bila, tako da se je stiskalo srce od neznane bolesti. Nenadoma je prerezal pesem srdit in hripav glas.

„Kako pa mečete, kaj počnete?“ je klical župnik. „Otrok bi privzdignil tako zrahljano prst! Trdo naložite in ti, cerkovnik, stopi doli in potlači z lopato, z nogami!“

Zmerom bolj rdeče so bile njegove oči, nemirno in motno so gledale. Obraz mu je bil zabuhel, toda krvi ni bilo v njem. Tako so nagomili silno gomilo, pač sežanj visoko. Potni in trudni so stali pogrebci ob grobu; utrujenost ni bila samo v rokah, segla je bila tudi v noge in v srce celo.

„Zdaj pa se napravite,“ je ukazal župnik, „napravite se in prinesite tisti veliki kamen, ki leži brez potrebe tam za mrtvašnico! Prinesite ga in ga položite na gomilo!“

Šli so pogrebci in so prinesli velik in težak kamen, morda zavržen spomenik z neznane, pozabljenega groba. Omahovaje in težko sopeč so nesli kamen in so ga zavalili na gomilo, tako da se je usedla za ped globoko. Župnik se je oddahnil, kakor da bi se bilo to težko breme odvalilo z njegovih ramen.

„Počivaj v miru!“

Na ustnicah pa mu je zatrepetal smehljaj in za trenotek se je zasvetila škodoželjnost v njegovih očeh.

Lev in žaba

Lev, vsemogočni kralj živali, je ležal na smrtni postelji. Oči so mu bile motne, srce mu je slabo bilo. Od česa je umiral, ni nihče vedel. Ali je jedel pokvarjeno meso in se je zastupil, ali je sedel na prepihu in dobil pljučnico — to je bila skrivnost. Dva slavna zdravnika, žirafec in štokrljač, sta se zaman trudila, da bi ga ozdravila. Polagala sta mu obkladke na glavo in pijavke na tace, šibala sta ga s koprivami in mu dajala brusnic, da jih je gohtal. Toda bolnik je vedno bolj hiral in težko dihal. Kazalo je, da mu bo duša vsak hip odletela v nebeški živalski vrt.

Levinja je tožila ob postelji umirajočega in si brisala solze. Ovdovela bo, sama samcata ostala na svetu. Obetalo se ji je težko življenje, toda nič se ni dalo narediti. Taka je bila njena usoda. Nekoč je imela dva mladiča, dva mlada levčka, a ju je že zdavnaj izgubila. Enega so ubili lovci, a drugi, neugnanec, je pobegnil kdo ve kam in se ni več vrnil. Pripovedovali so, da je odšel v neko daljno mesto in

kodil iz Egipta, opica iz Paragvaja in jaguar iz Urugvaja. Vsi so hoteli videti umirajočega leva in mu izkazati zadnjo čast.

Sredi te množice se je prerivala tudi velika žaba. Trudila se je, da bi prišla čim bližje levu in bi jo imeli za bolnikovega sorodnika. Res, da jo je malce plašila navzočnost štokrljača, a vedela je, da si na tak žalosten dan ne bo upala nobena žival napasti svoje sosede in prelit kri.

„Kvak, kvak!“ je vpila. „Pustite me naprej! Uh, kakšne neotesane živali!“

V nekaj skokih je bila pri levu, počenila najprej na njegov rep in od ondod — hop! — mu je poskočila na glavo.

„Kaj ste se zbrali in samo zijate!“ je vzkliknila. „Ali ne vidite, da je naš kralj uročen? Dajte mi hitro kokošje jajce, da ga odčaram!“

Živali so se spogledale. Lahko da ima žaba prav. V preplahu in žalosti ni nihče pomislil, da je lev morda uročen. Razume se, da sta se žirafec in štokrljač kot zdravnika naslanjala samo na znanost, zato sta s posmehom sprejela žabine besede. Toda kdo ju je vprašal? Važno je bilo samo, da se bolniku pomaga in se ne izgublja časa.

„Oh, sestrice, oh botrice,“ se je levinja obrnila na lisico, ki je bila najbližja. „Ti si prijateljica kokoši. Pojdi k njim in poprosi jih za eno jajce!“

„Pojdem, zakaj ne bi šla,“ je rekla botra lisica in se kot strela spustila čez polje.

Kmalu se je vrnila, ne le z enim, ampak z dvema jajcema. Bila je vsa zadihana od teka. Tace so bile okrvavljene. Gotovo si je med tekom ranila noge, ubožica.

„Požrla je kako kokoško,“ je jež tiho rekel podlasici. „Saj vidiš, kako je krvava.“

„Hitro, hitro!“ je vpila žaba.

Vzela je eno jajce, z njim udarila po bolnikovem čelu in trikrat izrekla čarovnijo:

„Kra-ka-kak! Kra-ka-kak! Kra-ka-kak!“

Jajce se je zlilo levu po gobcu, bolnik je iztegnil jezik in polizal rumenjaki. Toda nenadoma se mu je zaletelo in bolezen se mu je še poslabšala.

„Čudno, da mu ne pomaga,“ je rekla žaba. „Morda je bilo jajce staro.“

„Sveže je bilo,“ je rekla lisica. „Kokoš ga je znesla pred mojimi očmi.“

„Ni krivo jajce,“ se je važno oglašil štokrljač. „Naš kralj ne potrebuje čarovnij, ampak pomoči znanosti. A ker mu ta ne more pomagati, mora žal umreti. Ali ni tako, kolega?“

„Natančno tako,“ je odgovoril modri žirafec in dvakrat prikimal z glavo.

In kakor sta rekla zdravnika, tako se je tudi zgodilo. Čez nekaj časa je lev globoko vzdihnil in preminul.

Tedaj je žaba skakala zdaj sem, zdaj tja in venomer nekaj urejala in zapovedovala:

„Hej, jež, pojdi in naberi marjetice za venec! Ti, volk, stoj na straži, a ti, medved, prinesi dva lonca medu, da se po pogrebu po stari navadi z njim posladkamo. A vi, blagorodni krokodil, boste govorili na grobu v ime nu tropskih živali.“

In vsi so jo ubogali, ker so mislili, da je najožja prijateljica levove družine. Celo levinja, ki je bila vsa zmešana od žalosti, je molče izpolnjevala njene zapovedi.

Drugi dan ob sončnem zahodu je bil pogreb. Mrliča so nosili štirje močni medvedi, za medvedi je stopala levinja z žabo, a za njim so se zvrstile v sprevodu druge živali.

Na grobu, ki ga je izkopala cela četa krtov, so govorniki poveličevali zasluge pokojnega kralja. Prva je spregovorila žaba, a ta je govorila bolj o sebi kot o pokojniku. Na koncu je z žalostnim glasom spregovoril tudi krokodil iz Egipta. Ta je rekel med drugim, da bodo njegovi nilski bratje vse življenje obkokovali težko izgubo in pretakali pristne krokodilske solze, ki so, kakor je znano, najboljše dokaz za nepotešenost žalujočih ostalih.

Nato so pogrebci lizali med in se nekoliko porazveselili, kakor je navada ob takih priložnostih, ter se razšli.

Žaba je nesrečno levinjo pospremila prav do brloga in jo vso pot tožila.

„Kar se je zgodilo, se je zgodilo,“ ji je rekla. „Zdaj leži, da se spočiješ in pazi na zdravje!“

In nato je žaba poskočila na trato in se napotila v bližnjo mlako, ker je živela.

Ko je dospela, se je spustila v vodo, se zakopala v blato in drugim žabam pripovedovala, kako je kralj živali izdihnil v njenem naročju, kako bi bil ostal nepokopan brez njene pomoči in kako se je levinja hotela ubiti od žalosti, če bi ne bilo nje, ki jo je rešila in ji vrnila veselje do življenja.

In vse žabe so z odprtimi usti poslušale svojo brbljavo sestro in verjele, da jim pripoveduje čisto resnico.

Slepi deček

Povej mi, bratec, kaj je Luč, ki nikdar je ne bom užil. Povej mi, bratec, kaj je Vid, ki sem brez njega se rodil.

Poslušam vas, ko pravite: „Ej, sonček je svetel in vroč!“ Da vroč je, čutim ga. Kako pa dela dan in noč?

Jaz noč in dan določam sam, tako da spim in se igram; in če bi vedno bil zbujen, bi zame večno trajal dan.

Skrivaj me pomilujete, a jaz vam rečem to: Ne vem, za kaj prikrajšan sem, zato mi ni hudo.

Zato ne pomilujte me! Moj svet kot vaš je lep; in srečen sem, kakor vi vsi, čeprav sem, revček, slep.

VERA ALBREHT

Dvogovor

- Boš, mama, zmerom z mano ti! —
- Ko zraste pliček, odleti. —
- Kdo mu pokaže, kod in kam! —
- Iz gnezda najde pot si sam. —
- Ko pa je toliko poti! —
- So, sinko, so! Na vse strani. —
- Kako bom našel pravo pot! —
- Veš, sinko, Človek je povsod. —
- A če bom sam in bo tema! —
- Prislunil glasu boš srca —

postal cirkuški glumač. Naučil se je hoditi po dveh nogah in trkljati pred seboj veliko kroglo, a medtem je igrala godba. Na stotine ljudi ga je gledalo in mu ploskalo kot slavnemu akrobatu.

Novica o levovi smrtni bolezni se je bliskovito raznesla po vsem živalskem svetu. Prišli so sorodniki, zbrali so se prijatelji in znanci. Medvedi in zajci, srne in merjasci, lisice in volkovi, ježi in jazbeci, podlasice in veriverice — vseh vrst živali. Prišli so tudi gostje iz daljnih dežel: nosorog z Madagaskarja, kro-

Kako je martinček vzel ogenj jaguarju

Pred davnimi časi je na bregu reke živel jaguar, ki je imel ogenj. Tedaj še nihče ni imel ognja, tudi človek ne in zato so morali vsi jesti surovo meso, le jaguar si ga je pekel, kuhal in pražil na ognju.

Tudi človek bi rad imel ogenj in poprosil je jaguarja, naj mu da vsaj žareč ogelček. Jaguar pa je bil skopuh, skril je ogenj v svoj šotor in ga ni dal človeku.

Človek se je razjezil in je poslal martinčka, naj vzame jaguarju ogenj.

Deževalo je in jaguar je stražil, da mu ne bi voda prišla v šotor in ugasnila ogenj. Ker je deževalo že nekaj dni, je bil jaguar zaspan in slabe volje. Vtem je prišel martinček in rekel: — Pojdi spat, jaguar, jaz ti bom varoval ogenj.

Jaguar je bil vesel, legel je

in koj trdno zaspal. Ko je martinček videl, da spi, je vzel iz ognja gorečo vejo, odgrnil šotor, da bi voda zadušila ogenj. Nato je nesel gorečo vejo človeku.

Ko se je jaguar zbudil, je voda že zalila ogenj.

Od tistih časov ima človek ogenj, jaguar pa ne. In človek je pečeno meso, jaguar pa surovo.

(Indijanska pravljica)

„Kaj praviš, cerkovnik, ali je človek na svetu tako krepak, da bi s svojimi pleči razmaknil to gomilo, odvalil ta kamen?“

Cerkovnik se je umaknil za korak in ni odgovoril, župnik pa se je nasmehnil še bolj veselo. Da, celo prešernost se je prikazala na njegovem obrazu.

„Kako misliš, dragi moj, da bo pač pogledal opolnoči? Krepko drže žebliji, trdni, pošteni žebliji in zelo soliden je tudi pokrov... Le poslušaj opolnoči, kako bo stokal, upiral se v potu obraza... ali kamen se niti ganil ne bo...“

Cerkovnika je izpreletelo hladno po hrbtu in pokrižal se je s tresočo roko. Župnik je umolknil in spet je bil resen njegov obraz. Postal je še, še enkrat se je ozrl na gomilo.

„Počivaj v miru, popotnik, in privoščiti počitka tudi drugim krščanskim ljudem!“

Truden je bil župnik in globoko je klonil glavo, ko se je vračal s pokopališča. Pozdravljali so ga ljudje, toda pozdrav je bil hladan, ozirali so se nanj z mrkim in plahim pogledom.

„Po tem težkem opravilu,“ tako je dejal župnik županu in učitelju, „po skrbih te noči in tega dneva se spodobi, da izpraznimo kozarec vina. Mrtvec je bil moj gost in tako je treba, da mu po lepi krščanski navadi napravim pogrebščino. Pojdita z mano!“

Šli so v farovž in kuharica je prinesla vina in pečenke na mizo. Že po prvem kozarcu so se zjasnili, so zardeli obrazi; veselo so se zablskale oči in zmerom glajše je tekla beseda.

„Kaj se vama zdi,“ je vprašal župnik prešerno, „ali ga nisem imenito spravil, dobro zaklenil? Kaj, mislita, poreče, kadar se vzdrami ob polnočni uri, upre se z onemoglo silo, se osvoboditi ne more? Zares, smili se mi skoro popotnik ubogi...“

Pijano so gledale oči učitelja in župana, ali v pijanosti so se začudile.

„Močno je vino, gospod župnik, zelo vam je seglo v trudno glavo...“

Župnik pa se je zasmejal.

„Močno je vino, jaz pa ga nesem vedro na svojih starih ramah in prav nič mi ni seglo v glavo... Ali ga nista videla, ko je ležal na odru in se je škodoželjno smejal skozi špranjo desnega očesa? Ni vedel siromak, kaj ga čaka; ni pomislil na trdne, poštene žeblije, ne na silno gomilo, tudi ne na težki kamen... O, prijatelja, lahko mi je zdaj pri srcu. Trčita z mano; veselje živim ljudem, mrtvecem mir!“

Čudila sta se, ali tudi strah se je prikazal v očeh. Župnik se je smejal glasno in razposajeno, trkal je s tresočo roko in vino se je razlivalo po mizi.

Učitelj je vstal.

„Mir tudi živim ljudem, gospod župnik! Pozno je že, skoro se že bliža polnoč...“

„Ali vas je strah? Ni treba — težak je kamen, trdni so žebliji...“

„Res, gospod župnik, strah me je, če vam takole pogledam v obraz. Nisem vas še videl takega...“

„Pomladil sem se pač to uro; zakaj veliko, prijatelja, veliko sem doživel ob teh čudnih dneh...“

Tudi župan se je bil napol streznil in ni mu bilo prijetno pri srcu. Stal je ob durih s klobukom v roki in mudilo se mu je na cesto, zakaj zatohel je bil v sobi zrak in je dišal po mrtvecih.

„In ponoči, kadar udari polnoč,“ je govoril veselo župnik, ko je odpiral duri, „opolnoči, prijatelja, se ozrta skozi okno na pokopališče! Majal se bo težki kamen, gibal se bo narahlo, ne bo se odvalil...“

Učitelj ni poslušal do konca in je hitel po stopnicah navzdol. Trušč in smeh se je oglašil spodaj; tam so pili pogrebci...

Sam je ostal župnik in takoj se je zgenilo v globoko v srcu, zaključevalo je naskrivoma. Obrvi so se pomeknile niže na oči, spet so se tresle trudne noge.

„Mislim, da je kamen le premajhen... Jutri, res, jutri že jih navalim še dvojce na gomilo!“

Sedel je za mizo in je pil. V tistem trenutku, ko so se bile zaprle duri za učiteljem in županom, se je vzdramila

IV

Zdaj pa pomislite, ljudje, kaj se je zgodilo pred petindvajsetimi leti! Lahko bi tudi rekel pred tridesetimi, zakaj čas hiti, dogodki se pode jadrno mimo in kdo bi štel ure in minute!...

(Dalje v prihodnji številki)

Dogodki na Koroškem v zvezi z manjšinsko problematiko nam kažejo, da v koroškem deželnem zboru trenutno ni stranke, ki bi se kakorkoli potrudila za pravično ali vsaj znošno rešitev manjšinskega vprašanja. Nasprotno: vse tri merodajne stranke — SPÖ, ÖVP in FPÖ — naravnost tekmujejo v tem, katera bo osvojila prvenstvo v svojevrstnem „športu“, ki bi ga lahko imenovali „prehitevanje na desni strani“. Vsaka se trudi z vsemi močmi dokazati, da je ona in samo ona najboljši predstavnik nemškega nacionalizma v deželi.

Najboljše ogledalo teh razmer in teh dogodkov pa je koroški tisk. Pomislimo samo na komentarje, ki jih tukajšnji listi objavljajo v zvezi z upravičenimi in utemeljenimi zahtevami koroških Slovencev po izpolnitvi člena 7; ali njihovo „razumevanje“ za naše argumente proti ugotavljanju manjšine; njihova reakcija na povsem legalno zanimanje matičnega naroda in njegove države za usodo slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji; njihovo glorificiranje Hitlerjevih vojnih pohodov po eni in nizkotno obrekovanje protifašistične borbe na drugi strani; njihovo zagovarjanje nacističnih vojnih zločinov in zločincev itd.

Vse to delajo tukajšnji listi v znamenju tako imenovane „svobode tiska“, tiste svobode, ki jo pa hkrati odrekajo tisku v Jugoslaviji. Če jugoslovanski tisk opozarja na neizpolnjene pogodbene obveznosti Avstrije, se takoj oglašijo tukajšnji listi in družno z vodilnimi politiki in državniki zakričijo o „nesramnih napadih“, o „vmešavanju v notranje zadeve“ in podobno. In pravijo: glejte jih, tam ni svobode tiska, tam partija poveljuje, kaj morajo časopisi poročati — torej je kriva uradna politika. Pri nas v Avstriji pa vlada popolna svoboda, časopisi lahko pišejo, kar hočejo, lahko tudi nesramno napadajo in žalijo — toda odgovoren ni nihče, kajti tukaj vlada svoboda.

Vendar pa je tudi s to znamenito „svobodo tiska“ v Avstriji kmalu pri kraju. Kako sicer je mogoče razumeti, da najrazličnejši časopisi določene stvari komentirajo dobesedno enako; torej ne svobodno, marveč dirigirano! Ali pa primer dunajskega novinarja, ki se je „drznil“ o nedavnih dogodkih v Škocijanu poročati dokaj objektivno: izpostavljen je bil najhujšim grožnjam, dokler ni na zahtevo svojega delodajalca poskrbel za „rehabilitacijo“ s tem, da je napisal hujskaški članek proti Slovincem in narodnoosvobodilni borbi. Torej ni pisal, kar je videl, slišal in doživel; pisal je, kar je moral, ker le tako je obdržal delovno mesto. Ali primeri dr. Brandstallerjeve, prof. Gattererje in mnogih drugih? Vse v znamenju „svobode tiska“, vse v imenu „popolne svobode“, kakršna vlada v Avstriji in še posebej na Koroškem.

Toda ne samo v manjšinskem vprašanju, marveč tudi v drugih ozirih je ta „svoboda“ zgrajena na istih temeljih: na potvarjanju resnice, na podtikavanju in hujskanju. Pretežni del koroškega tiska je na strani reakcije, sil teme in mračnjastva. To zelo nazorno pokaže že bežen pregled treh največjih koroških dnevnikov: Kleine Zeitung (ki jo izdaja katoliška tiskovna družba, vodi pa Heinz Stritzl), Kärntner Tageszeitung (glasilo koroške SPÖ, glavni urednik Ernst Primosch) in Volkszeitung (glasilo ÖVP, glavni urednik Walter Raming).

Da bi dokazal utemeljenost zgornjih ugotovitev glede duhovne usmeritve najbolj vplivnega dela koroškega tiska, sem prelistal izdaje omenjenih treh dnevnikov za mesec avgust. Pri tem sem namenoma izvil poročanja o manjšinskem vprašanju, saj je tozadevno oblikovanje javnega mnenja potom teh listov splošno znano. Poleg manjšinske problematike so bila v ospredju zanimanja naslednja zunanje-politična vprašanja: Južna Afrika, Libanon in problem Palestincev; pogosto pa so se pojavljali tudi članki o Vietnamu in o Kambodži.

Mimo komentarjev, ki natančno pokažejo, kaj in koga dotični časopis „podpira“, je vsekakor značilno, da navedeni listi prevzemajo svoja

poročila vedno od istih tiskovnih agencij: UPI (ameriška) DPA (zahodnonemška) in AFP (francoska). Vesti teh agencij prevzemajo koroški dnevnik najpogosteje nekomentirano, medtem ko skoraj vsakemu poročilu iz vzhodnoevropskih in socialističnih držav, npr. TASS (sovjetska), Tanjug (jugoslovanska), Nova Kitajska (LR Kitajska) in drugih, takoj dodajo svoj komentar, ki pa čestokrat sploh nima nobene zveze s poročilom kot takim. Tako se že na tem mestu začne prva „cenzura“ (seveda ni uradna, saj imamo vendar popolno „svobodo tiska“) ter se loči „zrno“ od „otrobi“: kaj se objavi in kaj ne, kje se doda komentar in kje ne.

Potem je zelo perfidno izdelan tudi politični vokabular, tako da politična tendenca in pa manipulacija skoraj že opazni nista. Za zahodne države oziroma članice NATO in EGS se dosledno uporablja izraz „svobodni svet“; semkaj spadajo po-

ratu brez sramu obžaluje, da Hitlerjevi vojski ni uspelo zatreti partizanskega gibanja oziroma mu vzeti voditelja Tita. Sprva še nekako prizna, da je komunistom uspelo združiti vse sloje jugoslovanskih narodov v boju proti fašizmu; takoj pa dodaja, da se je ljudstvo zmotilo, kajti „le preveč antikomunistov je šele leta 1945 spoznalo, da so kot Titovi partizani sicer premagali Nemce, toda hkrati so pripomogli komunistični diktaturi do oblasti“ (VZ, 7. avg.) Po tej logiki se jugoslovanski narodi torej niso borili za osvoboditev izpod fašizma, marveč za Titovo diktaturo, to pa zato, ker je bil Tito znan po svojem „pogumu, razumu, odločnosti in krutosti“ (VZ, 7. avg.). Šele leta 1944 — prizna Pust — je postala partizanska vojska dejansko velika moč; „k temu je pripomogel veliki arzenal, ki jim (partizanom, op. p.) je padel v roke po izdaji (!) Italije“ (VZ, 10. avg.). Torej se Pust niti ne potruji, da bi prikril svojo

Sicer se o Pustovih pustolovščinah ne izplača izgubljeni besedi, toda njegova serija „Napad na Tita“ je poseben gnusen primer hujskanja proti antifašističnemu gibanju. Kajti celotna serija je zgrajena na tem, da bi napravila vtis, da partizani niso bili regularna vojska, ampak kvečjemu organizirani banditi, znani po svoji krutosti; na drugi strani pa Nemci, ki morda tudi niso imeli v vsem prav, toda bili so regularna vojska, navrh pa še — poštene, viteške, pač pripadniki višje rase, herrenvolka.

Osvobodilna gibanja so sploh trn v peti meščanskemu tisku. Je že hudo dovolj, da so balkanski Jugoslavlani premagali nemški nacizem; naravnost nezaslišano pa je, da se imperialističnega jarma osvobajajo tudi manj vredna plemena v Afriki, v Aziji in drugod po svetu. Posebno boleča je zmaga Vietnamcev nad vlesilo Ameriko, udarec, ki ga reaktivni vsega sveta in z njimi tudi koroški tisk še niso preboleli. Po de-

Tudi ti dogodki imajo v komentarjih koroških dnevnikov svojstven odmev: „Tel al Zaatar ni miroljubno begunsko taborišče...“, marveč tekom več let zgrajena vojaška postojanka levih socialistov in radikalnih palestinskih revolucionarjev. Da po 47 dneh obkolitve in neprekinjenega obstreljevanja še vedno zdrži, je najboljši dokaz. Ta rdeča trdnjava na krščanskih tleh mora izginiti.“ (VZ, 6. avg.) — „Minometalci in strojnice, s katerimi se ubija v Libanonu, niso iz Vatikana... Izvirajo iz Moskve, Pekinga in Damaska in so izraz čvrste politike sile.“ (KZ, 6. avg.) — „Objektivni“ poročevalci v koroškem tisku torej ne vidijo fizičnega genocida nad palestinskim ljudstvom, marveč vidijo za vsakim uporom proti krivici le tuje sile, seveda komunistične, ki prihajajo iz Moskve in Pekinga.

Višek te kampanje pa je bil dosežen s komentiranjem nemirov v Južni Afriki. Tam se v zadnjem času črnsko ljudstvo vedno bolj upira zatiranju in čedalje odločnejše zahteva svoje pravice; sito je stalne diskriminacije in zloglasnega apartheida ter se začneja s stavkami, demonstracijami in tudi z orožjem upirati gospodstvu belih „nadjudi“. Napočila je zadnja ura kolonializma in politike apartheida. Soveto, delavsko predmestje s črnskim prebivalstvom, je središče upora proti nesramni politiki Smitha in Vorsterja. Toda komentarji v koroškem tisku se glasijo precej drugače: „V Sovetu in povsod tam, kjer v Južni Afriki danes padajo kamni in črnci sežigajo univerze in šole, so nedvomno v ozadju agitatorji... Pri izgrelih se vsekakor kaže spretna režija. Znano je, da ima južnoafriška študentska organizacija SASO tesne zveze z državami vzhodnega bloka. Duhovne očete, ki stojijo za temi izgreli, je treba prej iskati v Moskvi, Pragi, in vzhodnem Berlinu kot pa v Sovetu.“ (VZ, 11. avg.) — Ze omenjeni Pust tudi tukaj kaže, da je „strokovnjak“, ko piše: „Izgleda, da se črni razisem (!), prehranjen od sovjetov, gre amok... Belim Južnoafričanom ni treba imeti občutka krivde, da niso več naredili za črnsko prebivalstvo... Vendar izgleda, da je vse nesmiselno. To dejstvo danes tudi v belem svetu enostavno ignorirajo. Mladi črnci, ki danes zažigajo svoje šole, se gredo amok proti lastni bodočnosti. Zahtevajo načelo večine in nočejo uvideti, da to načelo pri 16 milijonih večidel še nezrelih in med seboj nasprotujočih si ljudi privede lahko samo v kaos.“ (VZ, 25. avg.) — Prav tako pa se tudi KTZ postavlja na stran belih zatiralcev, ko navaja nekega belega južnoafriškega ministra: „Belci in črnci se poznajo že 300 let. Hočemo izboljšati življenjske pogoje črncev, vendar se le-ti ne smejo pustiti zavajati inozemskim ideologom. Vedeti morajo, kje je njihovo mesto!“ (KTZ, 21. avg.)

Ali ne delijo zelo podobnih „naukov“ tudi koroški Slovenci? Če beremo takšna poročila, potem se samo čudimo, zakaj se isti novinarji tako branijo primerjav med Južno Afriko in Južno Koroško. Saj je sorodnost mišljenja in metod naravnost frapantna. Zlasti, če preberemo še Pustov članek o jugozahodnoafriški ljudski organizaciji, ki se upira volitvam pod nadzorstvom belcev, kajti Pust zmagoslavno in hkrati z določeno grožnjo ugotavlja — kakor da bi pisal o ugotavljanju manjšine na Koroškem: „Zdaj se bodo morali pustiti šteti, zdaj se bo izkazalo, da je že ime te organizacije (namreč ljudska organizacija v jugozahodni Afriki, op. p.) laž.“ (VZ, 14. avg.)

S tem pa se dejansko zaključuje krog: povsod tam, ker si stojita nasproti napredek in nazadnjaštvo, pravica in krivica, najdemo prevladujoči del koroškega tiska na strani nazadnjaštva in krivice. To se vidi v manjšinskem vprašanju, to se vidi tudi v vseh drugih vprašanjih. Toda kljub vsem lažem, kljub potvarjanju, podtikavanju in hujskanju pravične stvari ni moč zatreti; prej ali slej bo zmaga na strani naprednih sil — tako v Avstriji kot na svetu sploh!

Franci Zwitter, ml.

KOROŠKA MISELNOST v ogledalu tukajšnjega tiska

leg ZDA in zahodnoevropskih držav tudi Čile, Rodezija in Južna Afrika. Na drugi strani pa so „komunistične diktature“, „zaostale dežele“ in podobno. Že ta vokabular torej bralcu sugerira, da je tisto, kar prihaja iz „svobodnega sveta“, vedno samo dobro, vse drugo pa po tej poenostavljeni logiki seveda mora biti slabo, zlo. O osvobodilnih gibanjih se splošno govori le kot „terorističnih organizacijah“ (tudi vodja palestinske osvobodilne organizacije PLO je samo „Terroristenchef Arafat“). Tako se lahko vsako napredno gibanje difamira in kriminalizira. Ravno to pa je očitno tudi taktika in namen poročanja ne samo koroškega tiska, marveč velikega dela obveščevalnih sredstev — od časopisov preko radia do televizije.

Koroški tisk si je preko tega zadal še posebno „nalogo“: nezatajeno glorificiranje fašizma in nizkotno obrekovanje protifašističnega boja. Enega izmed žalostnih viškov takšnega pisarjenja je dosegla VZ s serijo „Napad na Tita“, ki ne predstavlja le skrajno izivalno obrekovanje narodnoosvobodilnega boja jugoslovanskih narodov in narodnosti, marveč pomeni tudi nesramno blatenje napredne tradicije koroških Slovencev ter se „uspešno“ vključuje v zloglasno protikomunistično hujskanje. Avtor — nekdanji Hitlerjev oficir Ingomar Pust, ki je splošno znan po svojih naravnost boleznih izpadih proti vsemu, kar je slovansko in napredno — v omenjenem elabo-

duhovno orientacijo; zanj je kapitulacija fašistične Italije enostavno „izdaja“, „izdajalec“, kdor se ni boril na strani fašizma.

Še bolj pa pride na dan njegova miselnost, ko govori o „velikodušnosti nemške vojske. Tako beremo npr. 13. avg. v VZ: „Bile so pomembne razlike med Nemci in njihovimi komunističnimi nasprotniki. Tako so plenilci pri vojski kot pri vojaški SS (Waffen-SS, op. p.) tudi na področju sovražnika hudo kaznovali. Pri drugih, sovjetih, sta ropanje in plenjenje spadala k službi.“ Ni nam znano, kje vsepovsod je Pust doživljal vojna leta; znana pa so številni mrtvih — žrtev nemške vojske: 1.700.000 pobitih Jugoslovancev ne govori ravno o „milosti“ in „velikodušnosti“ fašističnih okupatorjev in njihovih pomagačev. — Ali pa drug primer, ki kaže, kako Pust „ocenjuje“ dobro na eni in zlo na drugi strani. „Presenečenje so doživeli SS-ovci, ko so zavzeli radijsko postajo. Bile so izključno ženske, ki so poslopie branile s fanatično odločnostjo. Ko je nemška infanterija dva dni pozneje dosegla Drvar, so se nemški „landserji“ čudili nad številnimi mrtvimi ženskami v tem kraju.“ (VZ, 17. avg.) Torej so Nemci najprej postrelili nešteto žena, potem pa se „čudili“, zakaj je toliko mrtvih žensk. Res, cinizem, ki mu je težko najti primer. Očitno pa hoče Pust s tem sugerirati tudi še nekaj drugega: krutost partizanov, ki celo ženske pošiljajo v boj.

setletjih vojne, izkoriščevalske diktature ter cepitve države je vietnamsko ljudstvo premagalo svoje nasprotnike in si zdaj samo gradi svojo novo domovino, brez amer. bombnikov B-52, napalm-bomb, brez tujega vmešavanja. To pa v komentarjih koroških dnevnikov izgleda takole: „Od začetka leta se je v Južnem Vietnamu vse predruščilo. Novi režim vlada neusmiljeno.“ (VZ, 5. avg.) — Ali: „Saigon je postal mesto strahu.“ (KTZ, 4. avg.) — in višek cinizma: „Nekateri so tako obupani, da upajo, da bi Američani poslali bombnike B-52, da bi mesto uničili, ker tam nočejo več živeti.“ (KZ, 4. avg.)

Za najbolj vplivni del koroškega tiska je torej osvoboditev naroda in osvobodeno ozemlje največje zlo. Zakaj bi se potem čudili poročilom istega tiska o dogodkih v Libanonu? „Krščanske sile“ ubijajo tam menda vse, kar ne nosi križa. Glavni sovražnik pa so jim Palestinci, torej narod, ki so ga cionisti pregnali iz domovine in zdaj že 25 let životari po begunskih taboriščih; narod, ki nima druge želje kot živeti v miru, bratstvu in samostojnosti v svoji pododovani domovini in ki se za te cilje tudi bori.

V Libanonu so cionisti in njihovi pomagači sprožili državljansko vojno, da bi uničili odpor Palestincev. Begunsko taborišče Tel al Zaatar so uničili do tal; taborišče, kjer je živelo na tisoče starcev, žena in otrok, ki so jih „kristjani“ zverinsko poklali.

Pod pritiskom ugotavljanja sploh ni podlage za pogajanja

Po torkovem strankarskem vrhu, kjer so se predsedniki SPO, OVP in FPO na zvezni in koroški deželni ravni dogovorili, kako bodo javnosti „pojasnili“ štetje posebne vrste in druge manjšinske ukrepe, je kancler dr. Kreisky v sredo sprejel predsednika obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev dr. Francija Zwitterja in dr. Matevža Grilca.

V skoraj dvehurnem pogovoru je kancler predvsem razlagal „pozitivnost“ tako imenovanega zakona o narodnih skupnostih ter opozarjal zlasti na določilo o manjšinskih sosvetih. Predsednika ZSO in NSKS pa sta ponovno iznašala stališča koroških Slovencev do omenjenega zakona in do vprašanja preštevavanja.

V izjavah, ki so jih po razgovorih dali za tisk, je bilo jasno povedano, da so pogledi koroških Slovencev na oba zakona bistveno drugačni od pogledov vlade. Tudi v skoraj dvehurnem razgovoru, kjer so bila — kot je dejal kancler Kreisky — stališča Slovencev zelo odločna, ni prišlo do zblizanja. Nasprotno sta predstavnika slovenskih organizacij poudarila, da pred 14. novembrom pod pritiskom ugotavljanja sploh ni podlage za pogajanja.

Na koncu razgovora sta predsednika dr. Zwitter in dr. Grilc predala kanclerju tudi pismeno stališče obeh osrednjih organizacij. V tej skupni izjavi opozarjata ZSO in NSKS na svoja znana stališča k predmetnim zakonom in poudarjata, da se ta stališča niso spremenila. Zato izražata mnenje, da so uspešna pogajanja med zvezno vlado in osrednjima organizacijama možna le tedaj, če je izhodišče teh pogajanj člen 7 državne pogodbe in če se odstopi od štetja posebne vrste. Pod temi pogoji

osrednji organizaciji ponovno izražata pripravljenost za resna pogajanja, da bi dosegli trajno rešitev manjšinskega vprašanja v sodelovanju med zvezno vlado in prizanim vodstvom slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Več skrbi OZN

za manjšinsko problematiko

V okviru splošne razprave na zasedanju glavne skupščine OZN v New Yorku je v torek govoril tudi podpredsednik zveznega izvršnega sveta SFR Jugoslavije in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minič, ki je odločno izrazil stališča Jugoslavije k aktualnim problemom današnjega sveta.

Minič se je posebej zavzel za sklicanje izrednega zasedanja glavne skupščine OZN, ki naj bi bilo posvečeno problemu razoroževanja.

Veliko pozornost pa je jugoslovanski zunanji minister vzbudil pred najvišjim forumom svetovne organizacije tudi s svojim odločnim zavzemanjem za to, da bi OZN določila obveznosti držav in sprejela mednarodno listino, posvečeno varstvu pravic in izboljšanju položaja narodnih manjšin.

NOGOMET

● SLOVENSKI ATLETSKI KLUB REMIZIRAL PROTI KLOPINJU

Nogometaši SAK-ja so v nedeljo gostovali v Kamnu, kjer so odigrali prvenstveno tekmo proti enajsterici iz Klopinja. Odpeljali so se v Podjuno z upanjem na izkupiček ene ali dveh točk predvsem pa, da bi njihovo igro spet enkrat sodil objektivni sodnik.

Igra sama je bila dokaj trda, posamezne formacije Slovenskega atletskega kluba so igrale nekoliko bolje kot zadnjo soboto proti Marija Rojach-u. Toda tudi izvrstni vratar Beton ni mogel preprečiti, da je nasprotnik povedel z 2:0. Tik pred koncem prvega polčasa pa je bil Jože Fera tisti, ki je iz enajstmetrovke zabil prvi gol za SAK! V drugem polčasu je bila igra še naprej zelo trda in borbena in kakih dvajset minut pred koncem igre so se igralci in navijači Slovenskega atletskega kluba ponovno lahko veselili. Martin Hobel je namreč z rafiniranim strelom prekanil nasprotnikovega vratarja. Slovensko moštvo je sedaj močno pritiskalo toda napadalcu niso znali izrabiati stoodstotne priložnosti, da bi zabil zmagonosni gol. Tako se je igra končala z neodločenim rezultatom 2:2.

K sodniku je treba reči, da je bil sicer nekoliko pristranski, ne pa tako ekstremno, kot zadnjo soboto Rupitsch. Seveda pa tudi ni smelo primanjkovati psov napram Slovincem, pa saj je to špecialiteta ljudi iz Škocijanskega okolja. Obisk igre je bil dober.

Pri slovenskem moštvu so se tokrat izkazali Beton, ki je sijajno branil, Marjan Pandel ter Jože Fera.

SAK je igral z naslednjo enajsterico:

Beton; Lipusch, J. Blajs, Lampichler, Hribar, J. Pandel; Wieser, M. Pandel, Oraže; Fera, Hobel, Polanšek (Woschitz).

● MLADINCI SLOVENSKEGA ATLETSKEGA KLUBA V VELIKOVCU PORAZENI

Mladinci SAK-ja so v nedeljo nastopili v Velikovcu proti sovrstnikom VST-ja in doživeli ponoven poraz. Nasprotnik je bil za naše moštvo enostavno premočan, na drugi strani pa nekateri slovenski mladinci niso pokazali nobenega posebnega zanimanja za to tekmo.

V prvem polčasu so naši mladinci vsaj deloma uspešno kljubovali nasprotniku in dobili le dva gola. V drugem polčasu pa so naši fantje popolnoma propadli, nasprot-

nik pa je zabijal gole po mili volji. Vsekakor čaka na trenerja mladinske enajsterice še ogromno dela, da bo ustvaril iz teh posameznih igralcev zarotniško ekipo.

Častni gol za naše fante je dal Smrečnik, nekaj lepih možnosti pa napadalcu niso znali izrabiati. Ponovno se je izkazal v mladinskem moštvu Marjan Velik, ki pa sam seveda ne more velikokaj opraviti.

● SAK II BREZ USPEHA

Rezervna enajsterica Slovenskega atletskega kluba je gostovala v Srejah in odigrala prvenstveno tekmo proti rezervni enajsterici iz Klopinja. Slovenski nogometaši niso mogli kljubovati nasprotniku in so tekmo zgubili z rezultatom 5:2 (3:0).

● GALICIJA : SELE 1:2

Selski nogometaši se še nadalje nahajajo v izvrstni formi. Tokrat so gostovali v Galiciji in dobili tekmo s 2:1 (0:0). V prvem polčasu je bila igra še nekoliko izenačena, v drugem polčasu pa so igrali samo še Selani, ki so imeli poleg dveh golov še pet stoodstotnih možnosti za gole, ki jih pa niso znali izrabiati. Vsekakor so Selani letos resen kandidat za vstop v višji razred.

Sodnik je bil dokaj objektivni, igra pa je bila s približno 200 gledalci dobro obiskana.

Gole za selsko moštvo sta dala Stanko in Nante Olip. Selani so nastopili s sledečo enajsterico:

Jazbinšek; Vasner, Pristovnik, Travnjak, Weis (Jug. Florijan); Olip St., Dovjak N., Olip N.; Dovjak F., Dovjak Fl., Starovasnik.

Selski mladinci so gostovali v Galiciji in premagali domačine z rezultatom 7:1.

POZOR!

V nedeljo, 3. oktobra 1976 igrajo vsa tri moštva Slovenskega atletskega kluba na igrišču ob Košatovi cesti, in sicer:

ob 10.00 uri SAK mlad. proti Austria Celovec mlad.
ob 13.00 uri SAK II proti Tinjam II
ob 15.00 uri SAK I proti Tinjam I

Selani pa igrajo že v soboto ob 15.30 uri na domačem igrišču proti HSV. Selska mladinska enajsterica pa je v tem kolu prosta.

Obiščite v čim večjem številu igre slovenskih moštev in podprite naše fante v teh spopadih!

Ta hiša je moja pa vendar moja ni

Pod tem naslovom je izšel v založbi Mladinska knjiga v Ljubljani kot 161. zvezek zbirke Kondor izbor sodobne slovenske literature na avstrijskem Koroškem. Izdajatelj knjige — Mladinska knjiga, Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji in Klub Mladje — bodo knjigo predstavili tisku in javnosti

- v četrtek 7. 10. ob 17. uri
- v prostorih knjižarne „Naša knjiga“
- v Celovcu, Pavličeva 5—7

O knjigi bo spregovoril njen urednik dr. Matjaž Kmecl, poleg tega bodo brali kratke odlomke iz objavljenih del.

Prijatelji in bralci slovenske knjige, še posebej mladina in učitelji prisrčno vabljeni!

Wir stellen sofort

40 weibliche Arbeitskräfte ein.

Günstige Arbeitszeiten, da Schichtbetrieb.
Erste Schicht 6.00—14.30 Uhr,
zweite Schicht 14.30—23.00 Uhr.

Firmenautobusse aus dem Raum Eberndorf,
Globasnitz, Mittlern, Bleiburg, Feistritz,
Penk stehen zur Verfügung.

Bewerbungen:

Knecht Filterwerk Ges. m. b. H.

9143 St. Michael ob Bleiburg

Tel. (0 42 35) 25 51

Milijoni šilingov ...

(Nadaljevanje s 4. strani)

pritisaka, pa lahko že danes povemo, da nas ne bodo spravili do tega, da bi se odpovedali svojim načelom in spremenili svoje odločitve, ki smo jih spoznali za edino pravilne v danih razmerah in v konkretnih vprašanjih. Kakor smo svojo moč najbolj izpričali tedaj, ko nas v dobi krvavega nacističnega nasilja uradno na papirju sploh niso več priznali, tako naše življenjske volje in borbene odpornosti tudi ne bodo zlomili sedaj, ko nas s statističnimi triki bočejo likvidirati v „demokraciji“ Avstriji. Za nas ni dvoma: naš odgovor na

JUGOSLAVIJA

SOBOTA, 2. 10.: 10.00 Šolska oddaja — 14.55 Nogomet Sarajevo: Dinamo — 18.05 Obzornik — 18.20 Mozaik — 18.25 Policilinder in gomoljast nos — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.00 Hobson v škripcih — 21.55 Dnevnik — 22.15 625.

NEDELJA, 3. 10.: 9.15 Poročila — 9.20 Republiška revija mladinskih pevskih zborov — 9.50 625 — 10.30 Maupassant: Lepi strček — 11.15 Otroška matineja — 11.55 Mozaik — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 17.30 Calamity Jane, film — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 20.00 Beograjske povesti — 21.10 Skrivnosti Jadrana — 21.40 Dnevnik — 21.55 Športni pregled.

PONEDELJEK, 4. 10.: 8.10 Šolska oddaja — 17.15 Nori besednjak — 17.30 Žuželke — 17.55 Obzornik — 18.10 Mozaik — 18.15 Psihologija dela — 18.35 Odločamo — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Tone Seliskar: Roke Andreja Podlipnika — 21.05 Kulturne diagonale — 21.35 Mozaik kratkega filma — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 5. 10.: 8.10 Šolska oddaja — 16.05 Koroški Slovenci nekdanj in danes — 17.15 Vrtec na obisku — 17.30 Pavel v škiciji — 18.00 Obzornik — 18.10 Ne prezrite — 18.40 Mozaik — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Diagonale — 20.55 Pustolovski Simplicissimus — 21.50 Dnevnik.

Posojilnica Št. Jakob v Rožu ponovno razpisuje kompletno novo opremljeno gostilno-restauracijo „Podgrad“.

Interesenti naj se čimprej javijo pri Posojilnici v Št. Jakobu v Rožu. Tel. (0 42 53) 314

diktat preštevavanja je znan in tako bomo tudi ravnali. Vprašanje pa je, ali bo potem tudi vlada (ki je zdaj širokogrudno pripravljena razmetati 30 milijonov šilingov za uresničitev starega načrta nemških nacionalistov — 25 milijonov za preštevavanje in 5 milijonov za „pojasnjevalno kampanjo“) imela poguma dovolj, da bo javnosti seznanila z rezultati štetja: koliko je na primer v Pliberku „Kittajcev“, ali v Bilčovsu „Zidov“, ali na Radšah „Zamorcev“ itd.; ali bo imela poguma dovolj, da bo pojasnila, kam so tekli petih let „izginiti“ Slovenci na primer v doslej slovenskih Selah? Mi v ta pogum vsekakor dvomimo in rezultatom štetja že vnaprej odrekamo vsako veljavnost — to pa na podlagi izkušnje, saj je dokazano, da je vsa zgodovina ljudskih štetij v Avstriji ena sama vrsta falzifikacij in drugih mabinacij. Verovati v to, da bi bilo drugače prav tokerat, pa res nimamo prav nobenega vzroka.

ŠTIRJE MUZIKANTJE

Na povabilo KKZ bo gostovalo na Koroškem Primorsko dramsko gledališče z mladinsko veseloigro Miroslava Košutarja Štirje muzikantje.

Predstave, ki jih prirejajo krajevna prosvetna društva bodo:

v petek 1. oktobra 1976 ob 14. uri v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu

v soboto 2. oktobra 1976 ob 13. uri v farni dvorani v Selah

v nedeljo 3. oktobra 1976 ob 10.30 uri v farni dvorani v Železni Kapli

v nedeljo 3. oktobra 1976 ob 14.30 uri v farni dvorani v Šmihelu pri Pliberku

Prisrčno vabljeni!

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-550 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

KPO se je izrekla za bojkot preštevavanja

Vodstvo KPO je ta teden sprejelo stališče k predvidenemu štetju posebne vrste ali ugotavljanju manjšin. V svojem stališču KPO ponovno naglašja solidarnost z manjšinami ter poziva na bojkot štetja.

V tozadevni izjavi KPO ugotavlja, da tistim silam, ki so izsilile štetje, verjetno niti ne gre toliko za ugotovitev številčne moči manjšin, marveč hočejo — zlasti na Koroškem — v kampanji pred štetjem s svojim pritiskom statistično decimirati tiste, ki bi se še upali priznati za Slovence. Sicer pa vodstvo KPO v tej zvezi izjavlja, da je vladna stranka v manjšinskem vprašanju povsem kapitulirala pred nacionalističnimi krogi.

„MARTIN KAČUR“ SPET NA KOROŠKEM

Na povabilo KKZ bo spet gostovalo na Koroškem Primorsko dramsko gledališče s Cankarjevo dramo Martin Kačur v priredbi Janeza Povšeta.

Predstave, ki jih prirejajo krajevna prosvetna društva bodo:

v petek 1. oktobra 1976 ob 19.30 uri v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu

v soboto 2. oktobra 1976 ob 20. uri v farni dvorani v Škocijanu

v nedeljo 3. oktobra 1976 ob 10.30 uri v farni dvorani v Pliberku

Prisrčno vabljeni!